

Zdravíme pana
S. HOFÍREK
Austrálie

50 centů

TELEFONY:

(708) 749-1891

(708) 749-1898

6426 WEST
CERMAK ROAD
BERWYN, IL.
60402

(USPS 002670)

DENNÍ HLASATEL

THE OLDEST CZECHOSLOVAK DAILY NEWSPAPER IN THE FREE WORLD

Czechoslovak Daily Herald

VOL. XCVIII.

SECOND CLASS
POSTAGE PAID AT
BERWYN, ILLINOIS

Established 1891

ČTVRTEK 11. LEDNA 1990 - Čís. 3

THURSDAY, JANUARY 11, 1990

Trutnovští SNB vypovídají službu straně

Občanskému fóru Trutnov

Okresní sbor národní bezpečnosti
Trutnov

Chceme sloužit skutečně lidu. S ohledem na současnou vnitropolitickou a i mezinárodní politickou situaci, především proto, že se ukázalo, že strana s názvem Komunistická strana Československa není schopna zabezpečit další skutečně svobodný, sociálně spravedlivý rozvoj naší společnosti, jeví se všem řadovým příslušníkům stávajícího SNB i za podmínek nedílné vojenské pravomoci jako nezbytné a nutné vyjádřit své stanovisko k činnosti tohoto sboru a k otázkám s tím souvisejícím, protože se domníváme, že SNB naprosto zaostává za současným vývojem naší společnosti. Proto navrhuje a požadujeme:

1.) jsme pro pluralitní politický systém při zachování základny celospolečenského vlastnictví výrobních prostředků;

2.) odsuzujeme, že naši nadřízení pracovníci se za současné doby a to ani uvnitř sboru objektivně nevyjádřili k zákroku pořádkových sil dne 17. listopadu 1989 v Praze. Domníváme se, že zde došlo ke zneužití řadových příslušníků. Pokud však některý z nich překročil svoji pravomoc, nechť za to nese plnou odpovědnost;

3.) navrhuje přehodnocení otázky politické příslušnosti s tím, aby bylo přihlédnuto k tomu, že jsme objektivně mocenským nástrojem a že by tedy bylo vhodnější být apolitickou složkou;

4.) přijmout název policie a její činnost zaměřit výlučně na šetření kriminality obecné, hospodářské a obecně nebezpečné, dále na dodržování veřejného pořádku a na dozor nad bezpečností a plynulostí silničního provozu;

5.) přehodnotit nezbytnost Státní bezpečnosti v dalším rozvoji naší společnosti a pokud se ukáže její další nutnost, aby se jednalo o samostatnou složku, která také ponese za svou činnost plnou odpovědnost;

Pokračování na straně 2

VÝCHODNÍ NĚMCI VOLAJÍ PO SJEDNOCENÍ

Tisíce Němců demonstrovalo v pondělí v Lipsku. Někteří nesli hesla, volající po znovusjednocení a po zrušení tajné policie, jak to vláda slíbila

Rusové jsou tu pořád

William F. Buckley

Bylo by ohromné, kdyby se ukázalo, že jsme na cestě k účinnému odzbrojení. Z důvodů, jež děsí, mnozí mluví tak, jako kdyby ten čas již nadešel. Jsme všichni zvyklí na politiky a moralisty, kteří porovnávají cenu tanku s cenou projektovaných obydlí pro chudé a kteří docházejí k závěru, že vojenský průmyslový komplex opravdu dává přednost tankům před přístřeším pro chudinu. Nyní ale hovoří ještě trochu jinak. Ačkoliv včera označovali výrobu jednoho extra tanku za nadbytečnou, nyní mluví tak, jako by jednoduše nebylo žádných tanků potřeba; nebo možná jen několik by jich bylo zapotřebí v případě kdyby se osvobozovací akce vymkly z ruky, ale ne příliš mnoho.

Náš schopný ministr obrany Dick Cheney od doby, co převzal úřad, několikrát změnil názor. Nejprve tvrdil, že opravdu pochybuje, že Gorbačov se udrží. Od tohoto svého stanoviska snad pod nátlakem upustil, ale potvrzoval nutnost udržovat náš vojenský rozpočet na současné výši. A nyní žádal o snížení vydání na obranu během tří let. Připomíná to gramatiku vojenských znalostí. Je to takhle: odhadnete

Obavy Japonska z reforem

Ronald E. Yates

Východní Evropa i Sovětský svaz prochází nevídanou politickou změnou, kterou málo národů sleduje pozorněji než Japonsko. Pragmatictí politici, představitelé obchodu a byrokraté, kteří Japonsku vládnou se obávají, že bez familiární vojenské hrozby Sověty vedeného vojenského svazku Varšavské smlouvy se Spojené státy budou na Japonsko a jeho vzrůstající hospodářskou moc dívat jako na veliké nebezpečí.

Někteří Američané tak již nahlížejí. Rozčilení kontroverzní knihou zakladatele firmy Sony Akiou Mority a konzervativního politika Shintara Ishihary, která si dobírá Spojené státy pro jejich krátkozraké ekonomické a obchodní praktiky, většina Američanů řekla výzkumným pracovníkům veřejného mínění, že považují hospodářskou útočnost Japonska za větší ohrožení než vojenskou moc Sovětského svazu. Jeden z japonských vládních činitelů prohlásil nedávno, že

Pokračování na str. 3

Co je za slovem - papaláš

PAPALÁŠ jako posměšný název pro povýšeného, neoblíbeného vyššího funkcionáře není slovo staré. Historie takových neologismů se sleduje nesnadno, asi jako vznik anekdot. V našem případě je však zřejmé, že slovo papaláš vzniklo ve slovenštině a čeština je odsud přejala. Svědčí o tom jeho zakončení, obdobně jako u staršího, už dnes polozapomenutého slovenského "argaláš", což byl za předmnichovské republiky hanlivý, pejorativní název představitele tehdejší agrární strany. Forma slova argaláš je ovlivněna maďarštinou, a protože šlo o výraz expresivně zabarvený, nebo snad přímo podle modelu tohoto slova vzniklo tedy pojmenování papaláš. Vzhledem k možnosti deformace není snadné určit, co tkví v jeho základu PAP-. Jako nejpravděpodobnější se jeví možnost, že je to začátek slovenského hovorového slova PAPUVAT - "naprázdno žvanit". Toto řešení by vyhovovalo významově - papaláš - funkcionářský žvanil. Trochu méně pravděpodobná je už možnost, že je to začátek slova papagáj - "papoušek"; rys žvanivosti by byl v tomto případě shodný. Jako expresivně zabarvené slovo se toto pojmenování ve

Pokračování na straně 3

Rusové jsou...

zdroje svého potencionálního nepřítele a pak se pokoušíte zhodnotit jeho úmysly.

Nynější zdroje Sovětského svazu jsou dnes sníženy jen ve velmi omezeném smyslu. Lid ve východní Evropě není již poslušný a musíme předpokládat, že každé sovětské vojenské tažení proti západu by se setkalo s aktivní opozicí u Poláků, Východních Němců a Čechoslováků. Ale Poláci, Východní Němci a Čechoslováci nemají žádnou hodnotnou vlastní armádu, která by stála za řeč. Vzdálenost mezi Moskvou a Berlínem není větší než vzdálenost z Berlína do Moskvy a Hitler se dostal až do vzdálenosti šesti mil od Moskvy, i když odpor byl veliký a vojáci těžce ozbrojeni. Ve Východním Německu je stále ještě 380.000 sovětských vojáků; jejich počet převyšuje počet našich vojáků v Evropě v poměru 2 ku 1. I kdyby tyto jednotky byly staženy z Východního Německa a Polska, přesto by náhlý sovětský útok proti západu našel cestu snadnější než ji měl Hitler.

To má ovšem co dělat s osudem Evropy, nikoliv se strategickým nebezpečím pro Spojené státy. Sovětská strategická moc se nevytratila. Jsme oprávněni si myslet, že Moskva by ji pravděpodobně použila proti západu. Byli bychom velice nedbalí, kdybychom vyloučili možnost, že Moskva by mohla použít nebo hrozit použitím svého atomového dělostřelectva proti západu. Jelikož takové dělostřelectvo je svojí formou útočné, proč tam vůbec existuje, když Sovětský svaz je připraven vzdát se každé možnosti dělostřelectva použít?

Každý, kdo pracoval v separačních střediscích v letech 1945-1946 ví něco o horečce spojené s demobilizací. Ano, v oněch dnech jsme měli povinnou vojenskou službu, dnes máme armádu dobrovolnou, ale tato horečka je ta samá. Touha po penězích těch, kdož odcházejí nyní na vojnu, tuto horečku podporuje; stala-li by se nekontrolovatelnou, přestal by Pentagon jednoho dne existovat.

Jistě že je to přehnané, ale naši úvodníkáři někdy mluví jako Východní Němci v den, kdy padla berlínská zeď. A není pochyby, že Gorbačov to ví.

William Safire z New Yorku Times radil prezidentovi Bushovi, aby nepomáhal Sovětskému svazu. Má napůl pravdu. Nevykupovat Sovětský svaz, ale také jej nezatláčit do zoufalé situace. Vhodná, problém řešící formule je jasná: naše peníze na hotovosti, jejich zbraně. Ale každá smlouva mající realizovat takovou výměnu musí být nezvratná v charakteru. Musíme zajistit, že ten činitel sovětské vojenské mašinérie, představující možné ohrožení světa, musí být zničen. Po odstranění odpalovačů raket a děl pak na stejných místech začneme pěstovat květiny a za týden nebo za dva je vždycky chodme stříhat a pak rozhazovat po našich vojenských hřbitovech a znovu se oddávat našemu rozhodnutí nedostat se znovu do boje.

(National Review, 31. XII. 1989) - přel. Ved.

NAPSALI

A nevěřte těm, kteří chlácholili Západ tvrzením, že komunistická ideologie v SSSR nebo v jiné komunistické zemi je 'mrtvá', nebo že 'nikdo už v ni nevěří'. Je sice pravda, že lidé nevěří v komunismus, ale jsou naprosto bezmocni a bez nejmenší možnosti ovlivnit dění. Pokud jde o vůdce, pak je zcela lhostejné, jestli věří nebo nevěří: jsouce v zajetí striktně komunistických metod, přidržují se marxistických formulí v zahraniční, vnitřní, správní a ekonomické politice. A kromě toho jim tato ideologie přináší vítězství nad znešvařeným a poraženeckým světem. Komunisté mohou zajisté zavést změny ve svých vnějších manýrách, ale nikdy se nevzdali svých zásadních cílů.

Alexandr Solženicyn

Czechoslovak Daily Herald
Established 1891 *The Denní Hlasatel*
6426 W. Cermak Rd., Berwyn, Ill. 60402
Tel.: (708) 749-1891 and 749-1898
Second class postage paid at Berwyn, Ill.

Published Tuesdays, Thursdays and Sundays, except holidays

SUBSCRIPTION PRICES (Ceny předplatného):

		KANADA: in U. S. dollars	
		DAILY and SUNDAYS	SUNDAY ONLY
DAILY and SUNDAYS (Denní a nedělní)	SUNDAYS ONLY (nedělní pouze)	(Denní a nedělní)	(nedělní pouze)
3 months 22.00 dol.	12.00 dol.	3 months 28.00 dol.	14.00
6 months 40.00 dol.	22.00 dol.	6 months 50.00 dol.	25.00
12 months 78.00 dol.	40.00 dol.	12 months 95.00 dol.	45.00

OVERSEAS: in U. S. dollars

3 months	32.00	18.00
6 months	60.00	30.00
12 months	115.00	58.00

Denní a Nedělní Hlasatel je otevřenou tribunou pro všechny čtenáře, bez rozdílu politické či spolkové příslušnosti a náboženského vyznání. Upozorňujeme, že redakce se nemusí vždycky s uveřejněnými články ztotožňovat. Redakce si vyhrazuje právo zkracovat zasláné články. Zasláné rukopisy se nevracejí. Za změnu adresy účtujeme dva dolary.

Zpravy ZE SVĚTA

BERLÍN - Východní Německo

V důsledku názorových rozdílů se po třech dnech rozpadla koalice šesti východoněmeckých opozičních skupin, které mají ve volbách čelit komunistické straně. Z koalice vystoupila skupina zvaná Spojená levice a největší skupina z koalice Nové fórum po strategickém schůzování v Lipsku minulý víkend ohlásila, že dává přednost stavět ve volbách nezávislé kandidáty. Nové fórum se také rozhodlo uspořádat 15. ledna celonárodní demonstrace za daleko odpovědnější vládu a vyhrožuje generální stávkou, když nedojde k žádoucím výsledkům. V týdenních vyjednáváních mezi různými reformními hnutími, komunisty a dalšími politickými stranami dochází také k rozkołu. Rozhovory započaly 7. prosince minulého roku a jejich úkolem je předkládat názory občanů a připravovat návrhy reforem těch skupin, které nemají zastoupení v přechodné vládě Hanse Modrowa. Ale skupina zvaná Demokratické probuzení spolu s Novým fórem hrozí odchodem z těchto jednání, když Modrowova vláda neprokáže, že bývalá státní bezpečnostní policie byla zrušena a rozpuštěna. Modrow prohlásil v interview s rakouskou televizí 7. ledna, že je nutné mít státní bezpečnostní složky, aby se předešlo rozšíření extrémismu politické pravice ve Východním Německu.

SOFIE - Bulharsko

V Sofii došlo k velkým demonstracím asi 10.000 etnických Slovanů protestujících proti opětovnému přiznání etnických a náboženských práv turecké menšině v zemi. Když se k davu pokoušel mluvit premiér Georgi Atanassov a ministr vnitra Atanas Semerdžev, byli oba pokřikováním umlčeni. Ve večerním nedělním roz-

hlasovém vysílání pak předseda parlamentu Stanko Todorov navrhl uspořádání sedm dní trvajícího 'společenského fóra', na němž by bylo prodiskutováno o různých aspektech této národní otázky. K jednání přizval zástupce bulharsky i turecky mluvícího obyvatelstva, členy parlamentu, opozičních skupin, komunistické strany a představitelů othodoxních křesťanů a muslimů.

BĚLEHRAD - Jugoslávie

Tajemník jugoslávské komunistické strany Stefan Korošec oznámil, že vládnoucí komunistická strana se připravuje dovolit existenci dalších opozičních stran v souladu s demokratickými změnami probíhajícími ve východní Evropě. Korošec prohlásil, že změny v socialismu jsou historicky nevyhnutelné a že totalitární socialismus je u konce.

MOSKVA - Sovětský svaz

Vojenské posily byly poslány do odlehle oblasti v Kavkazských horách v Guzínské sovětské republice, kde stoupá napětí mezi Gruzínci a obyvateli autonomní oblasti této republiky Ossetie. Gruzínci blokují silnice vedoucí do této autonomní oblasti a obviňují militantní její obyvatele z usmrcení malého dítěte. K potyčkám mezi oběma skupinami došlo již v listopadu minulého roku a desítky lidí byly zraněny.

V neděli 7. ledna opět 1000 Azerbajdžánců demonstrovalo na sovětském břehu řeky Arak, která tvoří hranici s Iránem. Po dvě hodiny provolávali islámské slogany. Podobná skupina se shromáždila na iránském břehu řeky. Sovětské šitští muslimové v Azerbajdžánu žádají svobodu cestování do pohraniční iránské oblasti.

Trutnovští...

6.) vyšetřovací aparát vyjmout z ministerstva vnitra, aby se zajistila jeho maximální objektivnost;

7.) dát řadovým příslušníkům právo odmítnout rozkaz, který bude v rozporu s jejich svědomím, t.j. zrušit zásadu, že je nutno splnit nejprve rozkaz a pak teprve je možno podat si stížnost;

8.) navrhujeme založení odborového orgánu uvnitř naší organizace, který by hájil oprávněné zájmy příslušníků;

9.) v tomto směru urychleně přepracovat základní právní normy v činnosti Sboru národní bezpečnosti a zákon o služebním poměru příslušníků SNB, který již neodpovídá platné ústavě ČSR;

10.) navrhujeme přezkoumání

postupu stranických pohovorových komisí z let 1970 a následujících v důsledku jejichž činnosti došlo k propuštění řady příslušníků;

11.) navrhujeme, aby došlo k přezkoumání majetku bývalých vedoucích činitelů a pokud se prokáže, že byl získán trestnou činností, aby z toho byly vyvozeny patřičné důsledky.

Na podporu tohoto stanoviska a těchto požadavků zakládáme iniciativu příslušníků Veřejné bezpečnosti. Po zavedení zásady apolitičnosti a odborového orgánu bude tato iniciativa rozpuštěna.

V Trutnově, 7. prosince 1989

Podepsání příslušníci OS SNB
Trutnov, odd. vyšetřování,
Trutnov

Obavy Japonska...

BONN - Západní Německo

Západoněmecký kancléř Helmut Kohl vyzval v sobotu 6. ledna k vytvoření nové evropské bezpečnostní síly nezávislé na Moskvě a Washingtonu. V návrhu se odráží rostoucí stanovisko mezi Němci mít sjednocenou a neutrální Evropu.

HAVANA - Kuba

Kubánská komunistická strana ohlásila koncem minulého týdne změny v základních stranických organizacích žádající větší účast pracujících na jednáních a dání většího výběru ve volbách místních stranických představitelů. Stranický tisk Granma k tomu napsal, že změny jsou pokračováním nápravného procesu započatého v roce 1986 prezidentem Fidelem Castrem. Castro prohlásil, že Kuba se nikdy nezřekne komunistického systému. Jeho odpovědí na politické změny ve východní Evropě je argumentování, že kubánský systém jedné strany může být posílen a vylepšen.

SAN SALVADOR - El Salvador

Salvádorský prezident Alfredo Cristiani ohlásil v noci v neděli 7. ledna, že to byli salvádorští vojáci, kdož zavraždili 16. listopadu minulého roku šest katolických kněží jezuitského řádu, jejich hospodyně a její dceru. Cristiani ve svém pětiminutovém celonárodně vysílaném rozhlasovém projevu nazval masakr ohavným činem a řekl, že bylo zjištěno, že v jeho spáchání hrály úlohu určité složky armádních sil. Neuvedl však žádné další podrobnosti, jen oznámil vytvoření mimořádné komise složené z vysoce postavených příslušníků armády a respektovaných civilních právníků, která má za úkol zjistit přesné okolnosti masakru a přijít s pravdou. Nová komise bude spolupracovat s vyšetřovacími orgány, mezi nimiž jsou američtí agenti, španělský vyšetřovatelé a detektivové ze Scotland Yardu. Cristiani řekl, že bude potrestána každá osoba zapletená do vražd.

BUKUREŠŤ - Rumunsko

V neděli 7. ledna uspořádali Rumuni v tisícových počtech klidné průvody ulicemi i shromáždění v halách a tak poprvé uplatňovali nově získané právo demonstrovat bez odvetných následků. Největší shromáždění bylo shromáždění asi 3.000 studentů v učebně

bukurešťské univerzity, kteří vzpomněli tisíců usmrčených v revoluci minulý měsíc. Mnozí řečníci ale také kritizovali vládnoucí Frontu pro záchranu národa za její rozhodnutí pozastavit chystané svobodné volby a za způsob jejího vládnutí zemi. Ačkoliv vládnoucí nynější klika zrušila nejpřísnější zákony z doby Ceausesca, nepodala žádné vysvětlení, proč nebo jak takové rozhodnutí bylo učiněno, takže jeden student řekl: "Je to ten samý starý systém; nikdo se lidu neptá." Jiní studenti znepokojeni tím, že nová vláda má v úmyslu ponechat ve vládních úřadech bývalé komunistické byrokraty a že kontroluje státní televizi i rozhlas. Ulicemi hlavního města pak pochodovali příslušníci hnutí mládeže obnovené Národní strany venkova na uctění památky zabíjených, ale někteří pochodující nesli plakáty vyzývající vládu ke sledování politiky opravdové svobody.

zprávy
AMERICKÉ

WASHINGTON - Spojené státy

Prezident Bush dokončil plány na opravdovou leteckou i námořní blokádu Kolumbie, aby se tak zabránilo dopravování drog z Jižní Ameriky do Spojených států. Americká armáda má za úkol postarat se o to, aby takové dodávky po moři i letecky byly včas zachyceny. Nejde tedy o žádnou hospodářskou blokádu Kolumbie jako takové.

Spojené státy odsoudily zavraždění dvou katolických řeholnic v Nikaragui a ohlásily, že zastaví pomoc nikaragujským bojovníkům za svobodu - contras, zjistili, že jsou za tento čin odpovědní. Jeden z vůdců contras Aristides Sanchez prohlásil, že skupina hnutí odporu útok na řeholnice nespáchala. Nikaragujská vláda zase tvrdí, že ano, ale nepřinesla žádné důkazy.

Co je za slovem -
papaláš...

slovenštině rychle ujalo a čeština je díky této jeho vlastnosti a pro jeho hláskovou a deklinační vhodnost ochotně v řečovém úzu převzala.

Z knihy "Jazyčník" vybral F. T.

"Spojené státy ztrácí starého nepřítele (Sovětský svaz) a mnozí Američané, jak se zdá, jsou připraveni si ho nahradit Japonskem."

Tato možnost rozrušuje mnoho Japonců. Po projevu před Výzkumným ústavem Japonska, mocnou to organizací japonských obchodních činitelů, byl americký velvyslanec Michael Armacost neustále dotazován na dopad politického tání ve východní Evropě na japonsko-americké vztahy. Armacost řekl: "Vztahy mezi Japonskem a Spojenými státy týkající se hospodářských otázek se stanou důležitějšími, jakmile události ve východní Evropě povedou ke snížení možnosti války a ke snížení vojenských výdajů. Tyto události vloží na Japonsko a na Spojené státy větší břímě v otázce společného zařizování vzájemných vztahů a v otázce jejich udržování v dobrém stavu."

Vzhledem k tomu, že vztahy mezi oběma hospodářskými velmocemi jsou již napjaté kvůli obchodní pasivní bilanci ve výši 50 miliónů dolarů ve prospěch Japonska, zvládnout tento druh krize nebude snadné. Tokio je neschopné a v některých případech neochotné změnit dlouhou dobu již trvající ekonomické praktiky, jež brání vývozu zboží Spojených států do Japonska a i větším americkým investicím v Japonsku. A jednání o strategických překážkových iniciativách zaměřených na dání dovolení každému národu prozkoumat ekonomický systém toho druhého a navrhnout změny na zajištění svobodnějšího vzájemného obchodování jsou chápány jako pokus Spojených států 'donutit' Japonsko přizpůsobit se vůli Ameriky.

Zvyšující se počet Japonců vedených nacionalisty jako je Ishihara trvá na tom, aby Japonsko oznámilo Spojeným státům, že je třeba postavit se tváří v tvář skutečností 'nového hospodářského řádu' a přijmout svoji hospodářskou porážku s povděkem. Ishihara tvrdí, že skutečným důvodem obchodních třenic mezi Spojenými státy a Japonskem je 'úskoprsost'. Rekl, že Američané nemohou přijmout fakt, že národ, který jednou vojensky porazili, je najednou poráží hospodářsky. Vyslovil se dále, že Japonsko je v jedinečné pozici donutit Spojené státy, aby přestaly Japonsko 'komandovat'. Uvedl, že předně Japonsko si musí zajistit, aby jeho žádaná vysoká technologie zůstala 'exkluzivní'. Tímto způsobem může Japonsko kontrolovat rovnováhu moci ve světě rozhodováním o tom, který národ by takovou technologii dostal. Japonsko si musí vytvořit svůj vlastní schopný vojenský systém, aby se zabezpečilo před vojenskou pomstou národů jako jsou Spojené státy nebo Sovětský svaz.

Nedávný průzkum veřejného mínění zařadil Ishiharu hned za Takaka Doie, charismatického vůdce japonské socialistické strany, jako nejpopulárnějšího politika v zemi. Někteří znalci vnitřní japonské politiky soudí, že Ishihara, bývalý ministr dopravy patřící k vládnoucí liberálně-demokratické straně má šanci na 80 procent stát se do 10 let ministerským předsedou. Jeden západoněmecký diplomat řekl: "Japonsko prochází procesem od základu promyslet své vztahy ke Spojeným státům. Poválečné údobí se konečně končí a Japonsko se již nadále nechová jako poražený národ. Chová se jako národ vítězný." Někteří Japonci tvrdí, že v Japonsku roste pocit nadřazenosti a nadutosti v nevídané míře od roku 1930. Učitel historie na střední škole Hikoro Tanabe řekl, že stupeň nadutosti a nacionalismu v Japonsku je ohromující a že studenti v jeho třídě si myslí, že celý svět je u jejich nohou."

Jiní Japonci říkají, že ačkoliv svět konečně stahuje oponu za více než 40 let trvajícím nepřátelstvím po druhé světové válce, nebude se lze vyhnout tomu, že mnozí plně nepochopí nebo nebudou se stavět za novou úlohu Japonska. Další Japonci zase uvádí, že jejich národ bude používat své hospodářské moci obezřetně. Z vládních pramenů se pak hlásí, že Japonsko poskytne pomoc Polsku a Maďarsku ve výši 180 miliónů dolarů, což je poprvé, kdy nějaká východoevropská země než Jugoslávie obdrží oficiální japonskou zahraniční pomoc. Masahiko Ishizuka, redaktor japonského hospodářského žurnálu nedávno v úvodníku napsal: "Pro Japonsko je závazné chopit se iniciativy a zavést nová mezinárodní pravidla v měnícím se světě. Musíme ukončit nečinnost Japonska v řízení světových záležitostí i s rizikem, že vyprovokujeme nařčení z arogance."

(Chicago Tribune, 24. XI. 1989) - přel. Ved.

Mládí to vyhrálo

Mad'arsko-rakouská výstava 'Expo'

J. S. - rfe/m.

Roku 1995 usporiadajú Mad'arsko a Rakúsko spoločne svetovú výstavu Expo. Práce na tomto zaujímavom projekte sú v oboch krajinách v pomerne pokročilom štádiu. Viedenský mešťanosta Helmut Zilk sa stretol v Budapešti s príslušnými mad'arskými kolegami. Na tom by nebolo nič zvláštneho, keď stretnutia sú v Rakúsku a Mad'arsku už normálnou záležitosťou. Zaujímavé je však, že počas pobytu v mad'arskej metropole Helmut Zilk rokoval aj s bratislavským primátorom Štefanom Bartákom.

Tento mu ponúkol spoluprácu na Expo 95. Bratislava chce organizátorom svetovej výstavy ponúknuť hotelové kapacity, ktoré zamýšľala dokonca rozšíriť a zmodernizovať. Okrem toho by sa v rámci Expo 95 mohlo používať bratislavské letisko. Toto by však bolo treba tiež modernizovať. Viedenský mešťanosta však od Štefana Bartáka požadoval podstatné vylepšenie dopravného spojenia medzi Viedňou a Bratislavou. Tento počas rokovaní viedenského kolegu ubezpečil, že na hraniciach by sa vytvorili osobitné jazdné pruhy pre západných turistov. Podobne sa uvažovalo aj o železničnom projekte, ktorý by vylepšil spojenie medzi rakúskou a slovenskou metropolou. Takéto niečo tu už bolo - v rokoch 1914 až 1945.

A preto sa teraz vydáme do spoločnej bratislavsko-viedenskej histórie. Všetko sa začalo ešte na sklonku minulého storočia...

Vtedy sa zrodili prvé projekty. Rakúsko uvažovalo o postavení železničnej trate, ktorá by spájala Viedeň a Bratislavu rýchlejšie, ako jestvujúca trať cez Marchegg. Na zasadnutí komisie Dolnorakúskeho snemu roku 1899 boli všetci zástupcovia obcí pozdĺž projektovanej trate pre stavbu, len Prešporok sa postavil proti. Tamojší obchodníci sa obávali, že by ich zákazníci začali chodiť za nákupmi do Viedne. Návrh teda neprešiel.

Nič to, o niekoľko rokov neskôr sa projekt opäť dostal na pretras dňa. Keď oň prejavili záujem aj vojenské kruhy, vytvorila sa vo Viedni 'Akciová spoločnosť' pre stavbu elektrickej lokálnej železnice Viedeň - hranica pri Hainburgu'. Uhorská strana utvorila podobnú spoločnosť pre stavbu trate 'Prešporok - hranica'. So zemnými prácami sa začalo 3-teho júla 1911 pri Hainburgu.

Stavba netrvala ani tri roky a 5-teho februára 1914 za začala pravidelná premávka. Trať viedla z tretieho viedenského okresu popri Hlavnom cintoríne do Schwechatu. Stade pokračovala cez Fischamed, Regelsbrunn, Petronell, Deutsch Altenburg, Hainburg a Wolfstal do Bergu. Nasledovala zastávka na uhorskej strane hranice, ďalšia pri kaviarni Au-Kaffe v dnešnej Petržalke. Konečná bola na Korunovačnom, dnešnom Štúrovom námestí. Celá trať merala 68 kilometrov, z tohto úsek na vtedajšom území Uhorska 7 kilometrov. Ďalšie dva kilometre pribudli používaním jestvujúcej trasy prešpurkovej elektrickej od konečnej k hotelu Savoy, stade po Ružovej, dnešnej Jesenského a cez ulicu Gábora Barossa, dnešnú Štúrovú, späť na most Františka Jozefa.

Celá trať Viedeň-Prešporok bola jednokol'ajová. Dvojkol'ajové boli úseky zväčša len na zastávkach. Na trati premávalo 11 súprav, poháňaných elektrickými lokomotívami. Cesta z Viedne do Bratislavy trvala približne dve a pol hodiny.

Záujem o novú prešpurckú železnicu prekonal všetky očakávanie. V prvom roku prepravila vyše tri milióny cestujúcich. Fungovala aj počas prvej svetovej vojny. V prvých rokoch vojny cestovali Viedenčania do Prešporka na lacný obed a Prešpurčania do Viedne navštevovať kultúrne a športové podujatia. No tento obojstranný záujem netrval dlho. Koniec prvej svetovej vojny a rozpad Rakúsko-Uhorska znamenal začiatok konca prešpurkovej železnice.

Keď po dvojročnej prestávke začali vlaky zase premávať, jazdili rakúske súpravy iba po československé hranice za Petržalkou. Tu potom prevzala dva vozne elektrická lokomotíva z Bratislavy a pri ceste späť ich znovu pretisla cez hranice k rakúskej súprave. To bolo v medziach možností optimálne riešenie; obyvateľstvo mohlo cestovať bez prestupovania.

Pretože premávka na 7-kilometrovom bratislavskom úseku bola mimoriadne nákladná, nahradilo mesto vlakové spojenie roku 1935 autobusovým prípojom ku všetkým vlakom z a do Viedne. Potom prestavalo železničné kol'ajnice na elektrické, zaviedlo vodiče elektrického prúdu a 15-teho mája 1936 odovzdalo do prevádzky elektrickú trať číslo 6. Premávala po tej istej trase ako pôvodne elektrický vlak, no iba Petržalku po hranice. Tam mohli cestujúci vystúpiť, prejsť pešo pasovú a colnú kontrolu a nastúpiť na čakajúci vlakový prípoj.

No ani po hranice do Petržalky nemohli Bratislavčania dlho cestovať. 10-teho októbra 1938 v rámci anšlusu Rakúska obsadil Hitler aj pravý breh Dunaja oproti Bratislave a z Petržalky sa stalo Engerau. Hranice tvoril bratislavský most. Elektrická číslo 6 zostala stáť. Neskôr za vojny Nemci predĺžili trať na rakúskom území až po petržalský koniec mosta. Tu museli cestujúci vystúpiť, podrobiť sa nemeckej kontrole, pešo prejsť cez most a na bratislavskej strane prejsť slovenskou kontrolou. 3-teho apríla 1945 premávku na Prešpurkovej železnici zastavili. V pôvodnej dĺžke ju už nikdy neobnovili. Ani v Rakúsku už nejestvuje v pôvodnom stave. V prevádzke sú len niektoré úseky.

Obnovenie dnes už legendárnej 'Prešpurkovej železnice' v tej či onej forme by bolo roku 1995 - 50 rokov po jej zrušení znakom toho, že Bratislava sa po dlhých desaťročiach izolácie od okolitého sveta chce rozpamätat' na svoju slávnú minulosť, charakteristickú otvorenosťou voči svetu, kultúrnosťou, liberalizmom, demokraciou. Na odporúčenie viedenského mešťanosta chce bratislavský primátor Štefan Barták ustanoviť komisiu pre bratislavskú účasť na Expo 1995. Uvidíme, čo sa z toho vyvinie... ?!

Malý český člověk

J. W. ještě žije - RFE

Když požádali studenti z pražských vysokých škol přímo v metru na stanici 'Gottwaldova' podpisovou akci za přejmenování této stanice na Fórum. Celý týden přelepovali studenti informační světelné tabule plakáty oznamujícími, že si můžete vystoupit a nastoupit z vlakové soupravy na stanici metra 'Fórum'. Vytrvale den co den však neznámá osoba práci studentů ničila. Stržené plakáty smutně skončily v odpadovém koši. Chtěl jsem vědět co to bylo za člověka, kterému tolik vadila snaha studentů a proč mu záleželo na tom, aby se jméno velkého diktátora z padesátých let skvělo každé ráno v plném lesku ke zlobě všech Pražanů na tak pěkné stanici podzemky. Až

konečně jsem měl to štěstí spatřit toho snaživce. Plížil se po perónu, v jedné ruce pohotově židli, tu si postavil, vylezl na ní a rychle strhával postupně všechny plakáty z osvětlených tabulí. Když slézal ze židle, spatřil mě a jen tak jakoby se nic nedělo prohodil: Tak jak se máme pane Wolf? Co je nového od toho dne co jste u nás přestal pracovat? To nám to pěkně v té politice jde, že? Stál tam přede mnou, v rukou ještě doličný předmět, aniž by se alespoň trochu za svůj čin zastyděl. A potom ten ubohý kus strženého papíru s nápisem Fórum zuřivě škubal na menší kousky, aby se vešly do koše.

Že vás to baví, ukazují tomu snaživci na důkazní materiál jeho zbabělosti v rukou.

To víte, pane Wolf, co kdyby se to jako otočilo? Musím se již dopředu zajistit. Sicher je sicher, víte. Ten pracovník metra spěšně odcházel, aby strhl ještě poslední plakát s nápisem Fórum a tak donaha vysvěkl ke vši ostudě ten název stanice 'Gottwaldova'. Sicher je sicher, řekl jsem si. Co kdyby se tento uvědomělý soudruh, třeba dejme tomu za měsíc, chloubně vydával za iniciátora, který řídil přelepování informačních tabulí stanice Gottwaldova na Fórum.

Dovídám se od jedné přítelkyně, že v celé Praze už nejsou v obchodech k dostání kabáty. Snad si náš Jaroslav také rychle dopředu, jako mnozí, zaopatřil nový kabát do bouřlivé nepohody v politické inverzi. Mnozí ho mají doma v šatníku a jenom čekají na lepší předpověď.

Úmrtní oznámení

Oznamujeme všem přátelům a známým smutnou zprávu, že zemřela naše drahá maminka, tchýně, babička, prababička, sestra, švagrová a teta, paní

BETTY MAREŠ,

roz. Poláček, manželka po + Rudolphu Marešovi. Dřívější bydliště Berwyn, Ill. .

Zemřela v pondělí 1. ledna 1990 v 1,35 hod. ráno ve věku 82 let. Narodena byla v Bjelovaru, Jugoslávie a v USA žila 71 let. Byla členkou ČSA dámského pěveckého sboru, spolku ILOVA, CSA dramatického odboru řádu Věrnost - Fidelity čís. 27, CSA Fraternal Life, Českého zahrádkářského klubu a Hawthorne Chapter T. P. of A. .

Pohřeb drahé zesnulé se bude konat ve čtvrtek 11. ledna 1990 v 10 hod. dop. z pohřebního ústavu Svec a synové 6227 W. Čermák Rd., Berwyn, Ill. a odtud na Český národní hřbitov.

V zármutku zde zůstávají:

BETTY HORÁČEK - dcera; JERRY HORÁČEK - zet'; LINDA HORÁČEK
a CARL (PAT) MOUNTAIN - vnoučata; ERIK MOUNTAIN - pravnuk; LUDMILA ČEJKA -
sestra; VICTOR ČEJKA - švagr; JOSEPH LACINA - synovec a mnoho přátel

Návštěvní hodiny ve středu od 2 - 9 hod. večer

Opatrné našlapování v SSSR

F. - RFE

Bývalý britský vel'vyslanec v Sovietskom zväze, sir Bryan Cartledge, krátko po návrate zo súkromne návštevy v Sovietskom zväze mal zaujímavou prednášku, v ktorej hovoril o faktoch dnešného života v Sovietskom zväze. Poukázal v nej okrem iného na pochybnosti sovietskej verejnosti a oznamovacích prostriedkov v súvislosti s vývojom v strednej a východnej Európe. Cartledge je dokladne oboznámený so Sovietskym zväzom a s východnou Európou a jeho uzávery vyvolávajú vždy záujem odborníkov. V najnovšom prejave vyhlásil, že ľudia v Sovietskom zväze sú dost' zmatený rýchlym vývojom vo Východnom Nemecku, Československu, v Maďarsku a Poľsku, ktorým vznikajú alebo sa obnovujú štruktúry mnohých politických strán. Na západe sa všeobecne málo zdorazňuje fakt, že demokratický systém je v Sovietskom zväze úplne neznámou veličinou, a že z toho dôvodu nie je úplne opodstatnené podmienovať vývoj v štátoch východnej a strednej Európy, úspechom, a či neúspechom vývoja v Sovietskom zväze, ako to robia niektorí západní politici. Na druhej strane, demokratické vrenie v týchto krajinách začína špatne ovplyvňovať aj obyvateľov Sovietskeho zväzu. Podľa Cartledgea, ľudia si začínajú klásť otázku: Ked' je to možné tam, prečo by to nemalo byť možné aj tu? Nástup demokracie v Sovietskom zväze je však v tomto štádiu nesmierne vzdialenou možnosťou. Nielen preto, lebo ľudia nemajú nijaké znalosti, alebo skúsenosti s podobným pluralistickým systémom, ale preto, lebo Gorbačov pri niekoľkých príležitostiach zdoraznil, že v období vnútorných zmien v Sovietskom zväze, krajina musí mať nadalej systém jednej politickej strany. Je síce pravda, že šiesty paragraf sovietskej ústavy, ktorým je zaručená vedúca úloha komunistickej strany naráža na čoraz väčší odpor, ale to neznamená, že v dobe mnohých hospodárskych, politických a národnostných ťažkostí, sa sovietske vedenie čo i len pohráva s myšlienkou na zrušenie vedúcej úlohy strany. Podľa Cartledgea túto situáciu nezlepšuje ani skutočnosť, že sovietske oznamovacie prostriedky sa vyhýbajú 'glasnosti', keď ide o poskytovanie podrobných informácií o tom, čo sa deje vo východnej a strednej Európe. Ked' vobec informujú, tak sa snažia interpretovať nástup demokracie v týchto krajinách ako súčasť obnovy socializmu a teda nie ako odmietnutie komunistického socializmu. Sotva sa dá povedať, že informujú o vývoji v strednej a východnej Európe ako o úsvite nových politických možností v týchto štátoch.

Bývalý britský vel'vyslanec v Sovietskom zväze tiež povedal, že bol ohromený hospodárskou zmenou k horšiemu v porovnaní so situáciou počas jeho predchádzajúcej návštevy v apríli m. r. . Ruble sú takmer bezcenné, čierny trh je všadeprítomný a zintenzívňuje sa verejný antagonizmus voči novozaloženým družstvám, ktoré obviňujú zo šmelinárstva. Zavedenie demokratickejších procedúr v priemyslových podmínkach viedlo k zvoleniu príliš povolných vedúcich, ktorí sú ochotní zvyšovať mzdy robotníkov nerealisticky. Na druhej strane, zamestnanci a robotníci nie sú psychologicky pripravení na hospodársky systém, orientovaný na trhový dopyt. Podľa Cartledgea, veľkým sklamaním je aj politika v rámci ktorej si roľníci môžu prenajať poľnohospodársku podu od štátnych fariem a družstiev. Roľníci nie sú zvyknutí na obrábanie svojej vlastnej pody a neprenajímajú v takom počte, ako sa dúfalo.

Znepokojivým signálom je obmedzovanie hospodárskej perestrojky zavádzaním prísnej cenovej kontroly potravín a kontroly dovozu, ktorý sa ohraničuje len na najnutnejšie potreby. Tieto problémy by mohli narušiť dlhodobú stratégiu Gorbačova, ktorý je okrem toho konfrontovaný nacionalistickým problémom a rastúcim napatím v celej spoločnosti. Tohto roku vzrástla zločinnosť o 33 percent v porovnaní s rokom 1988; v strednej Azii je približne 27 percentná nezamestnanosť a štrajky odrazajú vážne sociálne napatie. K tomu treba pridať obavy sovietskych vojenských kruhov, ktoré sú znepokojené oslabením svojho spojenia a kontroly nad mnohými východoeurópskymi vládami s polokomunistickými alebo nekomunistickými činiteľmi. Ale podľa Cartledgea nie je všetko záporné. Gorbačov úplne zmenil vzťahy medzi vládcami a ovládanými, a po prvý raz od roku 1917 sa dostala na prvé miesto politického programu sociálna politika. Tieto nové ciele by nemohli len tak ľahko odstrániť ani nástupcovia Gorbačova. Sľubná je tiež činnosť Najvyššieho sovietu a radových poslancov, ktorí sa mimoriadne dobre naučili ako zachovať správny smer a podľa Cartledgea, po roku, alebo po dvoch, by sa mala začať zlepšovať aj hospodárska situácia. Gorbačovov experiment by sa mal podariť.

“Na slávu toho, čo bylo Řecko a skvělost toho, co byl Řím.”

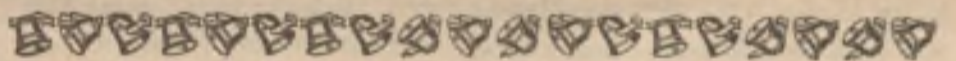
- Edgar Allan Poe

Ze světa...

ŘEKLI

(výňatek z projevu V. Havla u příležitosti udělení Mírové ceny západoněmeckých knihkupců)

... Slova mají také své dějiny. Byly například doby, kdy slovo socialismus bylo pro celé generace ponížených a utlačovaných magnetickým synonymem spravedlivějšího světa a kdy pro ideál tímto slovem vyjadřovaným byli lidé schopni obětovat dlouhá léta života, ba i život sám. Nevím jak ve vaší zemi, ale v mé vlasti se stal z téhož slova už dávno docela obyčejný pendrek, kterým od rána do večera tloučou po zádech všechny své svobodomyšlné spoluobčany jacísi zbohatlíci, v nic nevěřící byrokrati, nazývající je nepřátelé socialismu a antisocialistickými silami. Skutečně, v mé zemi je toto slovo už dávno bohapustým záříkadlem, kterému je nejlépe se vyhnout, nechce-li se člověk stát podezřelý. Byl jsem nedávno na jedné docela spontánní a žádnými disidenty organizované manifestaci protestující proti výprodeji nejkrásnější části Prahy nějakým australským milionářům. A když tam jeden řečník bouřlivě proti tomuto projektu vystupující, chtěl posílit svůj apel na vládu zdůrazněním, že pro záchranu svého domova bojuje ve jménu socialismu, začal se shromážděný dav smát. Ne, protože by byl proti sociálně spravedlivému pořádku, ale prostě proto, že uslyšel slovo, kterým se po dlouhá léta a ve všech možných i nemožných souvislostech zaklíná režim, který dokáže jen lidi manipulovat a ponižovat...

XXXII. Representační ples

Opět uplynul další rok ve vodopádu času, rok který přinesl velkou řadu významných událostí, zejména ve Střední Evropě a v našem Československu. Po řadu let jsme připomínali naši krajanské a exulantské veřejnosti, že pořádně naše Representační plesy v duchu národních tradic, tak jak tomu bývalo v době svobody naší rodné vlasti. Bude tomu tak i letošního roku, ale tentokrát budeme se společně radovat z výsledků vývoje v Československu a z jejich houževnatého a neoblomného úsilí po svobodě a demokracii.

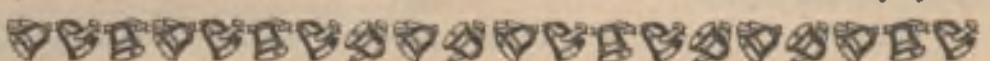
XXXII Representační ples, který pořádají Sdružené Československé organizace Metropolitního Chicaga bude v sobotu 13. ledna 1990 v moderní plesové dvoraně DRURY LANE v Oak Brook, Ill. Začátek bude v 6.00 hod. večer společenskou hodinou (Cocktails) a večere bude v 7.00 hod. Po večeri následuje uvádění debutantek Representačního plesu 1990 s pěkným tanečním programem naší mládeže za řízení známých tanečních mistrů manželů Machálkových, kteří v minulosti nacvičili tolik pěkných tanečních vystoupení. K tanci bude vyhrávat rozšířený taneční orchestr Eddie Woods.

Vstupné je 37.00 dol. za osobu, což zahrnuje Prime Rib večeri s příslušným množstvím vína a plesovou zábavou s tancem. Zvláště letos se očekává velká návštěva a proto doporučujeme abyste si včas zakoupili vstupenky a zajistili rezervaci stolů u fy. Weber Travel Agency, 6805 W. Čermák Road, Berwyn, IL 60402, tel. 708-749-1346, kde obdržíte také bližší informace.

Zveme Vás milí přátelé, velmi srdečně k návštěvě XXXII Representačního plesu. Věříme, že naše pozvání neodmítnete a přijдете ztrávit s námi příjemný večer v přátelské a družné zábavě. Bude to opět velká společenská událost naší chicagské oblasti.

Těšíme se na shledanou s Vámi v sobotu 13. ledna 1990.

Plesový výbor

OARS

Charles C. Warner, Executive Director of the Older Adult Rehabilitation Services (OARS), was recently appointed to the Board of Governors of the Illinois Association of Adult Day care Providers, a statewide governing board of adult day care agencies. This will add to the ongoing excellent services offered to OARS' clients, said spokesperson Elaine Reno.

OARS provides care to feeble, elderly members of our community, many who have suffered strokes, have Alzheimer's Disease and other disabilities common to aging, allowing them to continue to live at home. OARS clients can spend from one to five days a week at the agency, with activities such as games, memory stimulation and mild exercise, under the supervision of trained professionals and a registered nurse. A hot, nutritious lunch is served.

For information, call Warner at the Cicero site, 5817 West Cermak, 656-3722; or at La-Grange, 125 North Kensington, 352-0417.

CSXR

Pokrač. z min. čísla

Široko daleko je patrné jeho téměř, a v okolí často k němu pátravě vzhlížejí. Věštít chmurami zahalené zlé povětrí, promodrává-li se jasně, slibuje jistý a tvrdý čas.

Na temeni Blaníka zříš ve stínu buků, jedlí a smrků pradávne kamenné hradby, většinou sesuté. Mechem a křovím zarůstají; po dřevěném hradě, jehož chránily, není dnes ani památka.

Ale pod hradbami, v hoře samé dřímají ozbrojení rytíři, „svatováclavské vojsko“, dřímají a čekají, až nastane den, kdy bude potřeba jejich pomoci, až budou do boje povoláni.¹

Pod skalnatým vrcholem Blaníku, ve východním svahu, je skála v podobě lomeného oblouku. Tam je vchod do hory, tam také prýští pramen. Z něho napájí blaničtí rytíři své koně, když za čas jednou za svitu měsíce vyjedou z hory na palouk mezi lesy pod horou. Za takové noci zaléhá do okolí temné dunění, ztlumený rachot bubnův i polnice hlas. K ránu zase rázem vše utichne, rytíři, koňstvo, vše zanikne ve skalní bráně a zmizí v tajemném lůně hory. Jen na palouce zůstává památka po nočním jezdeckém reji: přčetné stopy koňských kopyt. —

Než do skalních sklepení, kde dřímá svatováclavské vojsko, vkročil již také ne jeden člověk.

Tak jednou dívka jakási žala pod Blaníkem trávu. Pojednou stanul před ní rytíř a vybídl ji, aby s ním šla poklidit v hoře. Dívka se nebála a šla. Brána do hory byla otevřena. Uzřela klenuté skalní síně, mohutné sloupy a na nich rozvěšenou zbraň. Hluboké ticho jako v kostele bylo po všech prostorách v tajemném žlutavém přísvitu. U stěn u žlabů stáli řadou osedlaní koně, za kamennými stoly v síni seděli rytíři, tváří na stůl sklonění. Spali, a koně stáli nehnutě; hlavou nepohodili, kopytem po půdě nehrábli, ani ohonem nešvihli.

¹ V okolí města Vlašimě u městečka Louňovic vypínají se vedle sebe dva vrchy, oba Blaník řečené. Z menšího z nich, z Malého Blaníka, probíhají se rozvaliny kaple zrušené za císaře Josefa II.; vyšší Velký Blaník, nad 600 m vysoký, je báječná ta hora. Na Blaníku stával dřevěný hrad, majetek králův. Král Václav IV. postoupil hradu Blaníka svému bratranci Prokopovi, a když r. 1402 byl ve Vídni uvězněn, zajal Zikmund uherský král Prokopa jako přívržence Václavova, přitáhl s ním před Blaník, dal ho na taras přivázati a k němu střílet, až mu Blaník vydali. — R. 1799 vydal V. M. Kramerius kratochvilnou knihu »Zdeněk ze Zásnucka se svými tovaryši aneb Rytíři v Blaničtém vrchu zavěnění«. V této knize je původní, prostší pověst rozšířena vypravováním o Zdeňku Zásnuckém, kteréž vypravování Kramerius dle nějakého cizího vzoru pořídil. Kniha o Zdeňku Zásnuckém se velmi líbila, a tím také v lidu sloučeny příhody Zásnuckého s pověstí o blaničtých rytířích. Této látky knihou Krameriovou zobecněle užil V. K. Klicpera ke své známé divadelní hře Blaník.

² Podobně se vypravuje o vrchu Oškobrhu, výše psaném, o lesnaté hoře Turovu u Hronova na Náchodsku, o Bílé hoře aj. Podobné pověsti jsou i jinde. Tak ve Francii a v Německu o Karlu Vel., v Němcích o Fridrichovi Rudobradém. Poláci vypravují o vojsku, jež spí v Babí hoře, též o vojsku Boleslava Velikého, spícím v Tatrách. Také ve Slezsku a na Litvě je podobná pověst. Zdá se, že původ všech těchto pověstí je na východě, v Asii, odkud se za křížových válek rozšířily na západ.

Dívka vešla, rozhlížela se, ale nikdo se ani nehnul. I začala zame-tati. Práce jí kvapem ubývalo a za chvíli všecko poklidila. Ani teď jí nikdo nezastavil, nikdo na ni nepromluvil, nikdo se nezbudil. Jak přišla, tak vyšla, a když se dostala domů, ptali se jí, kde tak dlouho byla.

Divila se a pověděla, že přichází jako jindy tou chvílí. Užasla, když jí řekli, že touže chvílí naposled před rokem z trávy přišla, že byla celý rok pryč. I pověděla, kde se ocitla, a tu všichni srozuměli, proč jí rok uplynul chvilkou. Třetího dne však byla dívka nebožkou.

Tak jako jí, pozval si neznámý rytíř také kováře z Louňovic do hory, aby mu okoval koně. Kovář šel, a když dokoval, dali mu do pytle smetí, kteréž ze zlosti před horou vysypal. Doma se pak dově-děl, že ho již oplakávali, poněvadž zmizel beze stopy a celý rok nebylo po něm ani potuchy.

I pověděl, co se s ním dělo, a když pak pytel protřásal, vypadly

z pytle tři dukáty. Teď teprv viděl, že chybil. Ihned běžel zpátky ku blaničtým bráně, kde smetí vysypal. Ale nadarmo. Nebylo tam smetí ani dukátů. —

Tak také vypravují o pastýři, který hledal zbloudilou ovci a sám zabloudil do Blaníka, tak o mládenci, který si rovněž tak dlouho, rok, jako ten pastýř v hoře pobyl, aniž měl zdání.

Ale tomu již dávno — — Blaník uzamčen, vážně, až zachmuřeně shlíží na osamělou, od světa odlehlou krajinu, a jako by trud teskné dumy na něm a všude kol spočíval. Svatováclavské vojsko spí. Ještě není čas, aby vstalo. To bude ve chvíli největšího nebezpečnosti, až se na naši vlast sesype tolik nepřátel, že by celé království roznesli na kopytech svých koní.

Tenkráté budou vidína znamení: uschnou vrcholy stromů v blaničtém lese, na temeni hory se zazelená starý uschlý dub a pramen u skály se tak rozvodní, že se bystřící dolů povalí. Tu pak se strhne veliká, krvavá bitva v krajině mezi Blaníkem a Načeradcem. Rybník Pustý, u něhož se starý uschlý strom před bitvou zazelená, naplní se potoky prolité krve. I bude pláč a veliké zkormoučení pro ten zoufalý boj, ale Čechové se proti silnějšímu nepříteli hrdinsky brániti budou. V rozhodnou chvíli se Blaník otevře, rytíři v plné zbroji vyhrnou se z hory a svatý Václav jeda na bílém koni je povede na pomoc Čechům.

Nepřítel náhlým strachem obklíčen a jako zmámen bude ku Praze prchat a tam pak bude hrozný ten boj dobojován.¹ A bude tak zuřivý, že krev proudem poteče od Strahova až po kamenný Karlův most. Tu svatý Václav na bílém koni s korouhví v ruce Čechy povede a cizozemce a všechny nepřátele českého království ze země vyžene. A sv. Prokop, opat sázavský s berlou, bude mu pomáhati.

Pak nastane svatý pokoj a země česká si odpočine. Mnoho Čechů sic za těch bojů zahyne, ale ti, kteří zůstanou, budou mužové celí. Poznajíce chyby svých předků i své, budou pevně státi a nepřítel jimi o zem neudeří.

Toto jsou pověsti dávných let a stará prococtví o zemi naší.

Šťastná buď, o vlasti milá, síliž se pokolení tvé, ať přemáhá všechna protivenství, ať zachová svaté dědictví: mateřský jazyk i staré, dobré právo své.

Mohutniž pokolení tvé prací a nadšením, aby pevně bylo jako skály a vždy plno síly.

NOVÝ ROMÁN NA POKRAČOVÁNÍ

JAROSLAV HORÁČEK:

TAM ZA MOŘEM

ROMÁN

I.

Co Prokop Ozimec v posledních dnech před svým odjezdem do Kanady říkal ženě a dětem, byla jen šalba a klam. Sám tomu nevěřil a přetvařoval se, jak nejlépe dovedl, aby je uklidnil a utěšil ve chvíli, kdy se chystal navždy jim zmizeti do daleké ciziny. Dával ženě naději, že se vrátí bohat a vysvětloval, že tu dlouhou cestu podniká pouze proto, aby větší výdělkovou možností nahradil, co z rodinného majetku zbytečně promarnil. Předstíral, že lituje svého lehkomyšlného života a sliboval, že se napraví. V posledních dvou týdnech, než nastoupil jízdu, trávil všechnen čas doma, hladil děti, o vzdálených zemích amerického severu jim vyprávěl, ženu Martu laskal a líbal, jako by jí chtěl najednou splatit morální dluh, vzniklý nejen jeho naprostou lhostejností a netečností k ní, ale hlavně tím, že jí byl břemenem a nikoli pomocí. Děla se na něho v malém hospodářství, po rodičích zděděném, zatím co on od doby, kdy se vrátil z války s domnělým nervovým otřesem, léčil svůj záhadný neduh jen karbanem, pitkami, milostnými historkami a lovem, jež náruživě pěstoval v revírech svých přátel.

Daleko za frontou, v závětrří zásobovacího sboru, kde mu šla k duhu rychle nabytá hodnost šikovatele, navykl si velkopanským choutkám ve společnosti světáckých maďarských důstojníků, kterým nejen výborně kuchařil, ale i zábavy jim pořádal pomocí svého pěkného, slušně školeného hlasu a svého nevyčerpatelného humoru. Uměl sice zprvu jen česky, německy a trochu polsky, ale, jsa hlava otevřená, brzy osvojil si maďarštinu natolik, že se s oficiry hladce dorozumíval a mohl jim býti k službám nejen jako vládce vařečky, ale i dokonce jako prostředkovatel styků s děvčaty a pořadatel honů v krajinách, jež byly vojensky obsazeny. Prokop Ozimec byl totiž všeuměl: z rolnické usedlosti vyšel, ale měl nepokojnou krev, ničemu se nenaučil pořádně a přece všechno dovedl — nejlépe ovšem věci, k nimž ho hnala pudová vášně. A to bylo především lovectví, za druhé hazardní hráčství rozmanitých směrů a za třetí veliký obdiv pro ženy. V některých obdobích se změnil pořad těchto zálib, tak na př. ona třetí nastoupila na místo první, ale — konec konců — silné byly všechny.

A když se zhroutila rakousko-uherská fronta, dostavil se u Ozimce ten již zmíněný »nervový otřes« prostě z úleku, že je konec blahých, světáckých časů a že nadechází návrat do neveselého domova, kde práce, práce a zase práce je tím nejdůležitějším činitelem životním. Fingovaná choroba byla zástěrkou, kterou Prokop Ozimec začal přikrývat všechny svoje neblahé choutky. Hrál si na člověka duševně rozháraného, ba zničeného a u veselých kamarádů sháněl lék proti své »nemoci« právě tak, jako tu zázračnou medicínu hledal a nalézal na honech a po boku mladých, životachtivých žen. Nic nedbal toho, že jeho Marta doma tiše trpí a že se vzhoupí pouze někdy ke slabému odporu, když on přijde příliš napilý domů. Dobráčka v něm viděla oběť války, neboť Prokop mistrně, přesvědčivě uměl jí líčit své útrapy na frontě. A když jí bylo nejhůř, stačilo, aby se podívala na děti: zařala pak vždy zuby a táhla dál trpělivě káru denní lopoty.

To všechno si Prokop Ozimec ujasňoval v momentech, kdy byl zcela střízliv a sám k sobě upřímný. A čím více se blížil den odjezdu, tím silněji ozývalo se jeho svědomí. Nezalhával si, že jedná bídě a byly chvíle, kdy se sám sobě hnusil. Už vroucně toužil po tom, aby loučení s rodinou bylo za ním. Bojoval vnitřní zápas mezi povinností, která teprve nyní vyvstávala mu před očima s veškerou důrazností, a mezi vášnivými city, jež se v jeho nitru rozhořely k Arance Vargové, Maďarce rodem i smýšlením. Od okamžiku, kdy před půlrokem ji nahodile poznal při jednom výletu, podniknutém s kamarády na Děvín u Bratislavy, octl se úplně v její moci a v jejím vleku.

Líbil se jí — brunet skoro jižního typu — svou urostlou postavou s trochu zbytečně širokými rameny, svou výraznou tvář, která nebyla tuctově hezká, nýbrž zářimavá ostrými, mužnými tahy, jimž dominoval poměrně velký orlí nos, neobyčejně vysoké čelo, dvojice malých, ale pichlavých očí a úzké, podivně vykrojené rty, na nichž se skoro stále tetelil úsměv, podobný posměšku. Jeho bohaté černé vlasy vzdorovaly hřebenu a kartáči, ježily se místy a jinde zas přiléhaly ke kůži jako přilepe-

né. Neuspořádaná, jaksí vzpurná a divoká kštice zvyšovala poutavý vzhled toho zdánlivě energického obličje, jenž svými tvrdými tahy nesouhlasil s vlastní povahou Ozimcovou, která byla v podstatě měkká, značně přístupná náladám a jejich časté změně.

Když se Aranka po první zavěsila na šij Prokopovu, pocítila, že ho miluje celou svou horkokrevnou bytostí. A on, jenž dosud zůstával své vlastní ženě věren aspoň tím, že milenky měnil jako rukavičky a k žádné hlouběji nepřilnul, uvědomil si při prvním Arančině objetí, že je pro Martu a své děti Jitku, Dalibora a Libuši ztracen. Tato děvčička cikánského zjevu mu učarovala: Byla dravá jako tatranská bystřina, prudká jako jarní bouře, ohnivá jako májový blesk, svěží jako květy na horské louce a její duše byla nedohledná jako konce uherské pusty. Tak si jí přirovnával, taková jména jí dával. Čím byla proti ní Marta Ozimcová, žena předčasně zestárlá, která ve svých dvaatřiceti letech měla vzhled ustarané padesátnice! Prokop neuvažoval, kolik viny je pouze a pouze v něm samém, že Marta tak brzy pozbyla svého někdejšího prostinkého půvabu zdravé, usměvavé slovácké šohajky a nedovedl ani myslet na to, že všechno, co se mu dnes na Arance tolik líbí, je stejně jen dočasné, přechodné a chvilkové jako ta rozvodněná bystřina, jež se k létu utiší a uklidní, jako bouře s blesky, které náhle pohasnou, jako horské květy, jež povadnou. A nebyl s to si ani představit, kolik nebezpečí pro něho je právě v té »nedohlednosti« její duše...

Když pozoroval, jak Aranka na něho žárí a jak se těžko smiřuje s myšlenkou, že on dosud patří své manželce a dětem — ano, nechtělo se mu ani věřit, že Marta, která mu vždy dopřávala nejpřijemnější svobody, nosí ho opravdu v srdci. A přece mu v nitru často cosi šeptalo: Pohled, to je ta pravá láska, jež se umí zapírat a obětovat. Kdybys nebyl Martě vším — kdyby v tobě nezbožňovala nejen otce svých drahých dětí, ale i onu první vidinu, kterou si o tobě utvořila po prvním setkání a v níž dosud tvrdošjně věří, poněvadž na tebe hledí různými brýlemi sladkého vzpomínání z minula — kdyby jí k tobě nevázalo tajemné pouto, jímž se jednou provždy dobrovolně dala do tvého zajetí, ať jsi jaký jsi — dávno již byla by ti ukázala dveře, nebo by tě přikovala k tuhé práci, nebo by tě tak vytrvale peskovala a výčitkami trýznila, až bys raději zanechal lenošného života a začal být užitečným členem lidské společnosti pro klid a mír svůj vlastní, jakož i pro pokoj rodiny.

Arance se snad zalíbil nejen svým rázovitým, ztepilým zjevem a veselou, dobromyslnou povahou, nýbrž i otevřeností, s níž se jí doznal ku všem svým slabým stránkám. Netajil se jí ani tím, že dosud často klamal svou věrnou Martu plotkami s pochybnými ženštinami a že teď, jak se zdá, ztratil rozum nadobro, když se zahleděl do těch velikých, leskle černých uhlíků Arančiných, jimž se říká oči. Temperamentní Maďarka byla bystrá dost, aby vystihla, kolik uhodilo. A při tom dobře rozuměla taktice. Nechtěla být pro Ozimce chvilkovou rozkoší a usilovala zabezpečit si ho plánovitým postupem milostných styků. I na ni působilo zvláštní kouzlo jeho osobnosti, jemuž mnoho žen podlehl, aniž dovedly povědět, proč. Za dva dni po seznámení, než Prokop odjížděl z Bratislavy domů na Strážnicko, tušila už Aranka, že u ní uvázl drápkem a že je tedy chycen celý.

Políbila a objala ho horce hned prvního večera, když se lodí vraceli po Dunaji z Děvína do Bratislavy. Bylo to tak: Pod ztemnělou oblohou chvěl se žhavý vzduch posledního srpnového dne, krev obou zamilovaných se rozpálila sluncem, jež mělo skoro červencový žár, ale i skrytou tuchu blízkého podzimu, a ani vypité víno nezůstalo bez účinku.

Pokrač. příští úterý

**Český národní hřbitov
v Chicagu**

Již přes 100 let dobře slouží potřebám československé krajské veřejnosti v Chicagu a okolí.
Pohřbívání do země, žebem a do krypt **MASARYKOVA MAUZOLEA** s křídly Dr. Ed. Beneše a Gen. M. R. Štefánika.
Obstaráme letní i zimní zdobení hrobů, jakož i bronzové náhrobní tabulky, kamenné pomníky a ostatní potřeby a služby spojené s údržbou.

Tel. 788-8442. 539-8442
5255 No. Pulaski Rd.
CHICAGO, IL 60630

Poslouchajte náš rádiový program každou neděli v 9 hodin ráno na WCEV 1450

Denní Hlasatel 7

11. ledna 1990

Vše pro psa

Jára Kohout

Poslední dobou mě zarazila maličkost v novinách, které se tisknou v Československu. Mezi inzeráty bývá často: "Koupím dvouletého vlčáka. Pište do redakce na značku 'Nejlepší kamarád je pes'." - V jiných je: Koupím dobrmana. Musí být tříletý. Ozvete se na značku 'Milovník zvířat!'"

Velká poptávka po psech u nás nikdy nebývala a najednou tohle. Dokonce jedna dáma nabízela za buldoka 200 korun. Vrtalo mě hlavou, že najednou pejskové přišli do módy. Ptal jsem se v New Yorku známých jestli neví, co se za tím skrývá. Přeci v Praze pes je luxus. Musí se z něj platit daň. Trvalo mě to dva měsíce a Vosátko mě na schůzi řekl, že mu přijel právě z Radotína na návštěvu synovec a že jeho táta je antoušek. Dal nás dohromady. V hlavních obrysech jsem se dozvěděl toto:

Antouškové po celé republice kupují, a zvláštní trenéři cvičí, silné a zdravé psy. Prý je cvičí proto, aby na letištích vyčuchávali kokain v kufrech. To prý je asi jen výmluva. Hlavní stan celé této akce je v ministerstvu výživy v Brežněvově ulici. Co se psy má co dělat výživa? Tak daleko to přece s tím komunismem není, aby se psi jedli. Jisté je, že v Mokropsech je za drátěným plotem několik set psů na cvičení. V obecných školách se děti učí básničku:

Od Košic přes celou zem až
k Aši,

pejsek je zachránce strany naší.

Proto sbíráme kostičky dnes,
které pošlem do Mokropes.

Synovec, který je na návštěvě u přítele Vosátky mě důvěrně sdělil, že si vzal kukr a jednou se díval na ten psí koncentrák, když bylo cvičení. Osm trenérů dráždilo psy tím, že měli v ruce obalené hadry. Němečtí vlčáci po nich zběsile skákali za hrozného štěkotu a vrčení. Potom jiní cvičitelé na tu vřavu pouštěli proudy vody a slzotvorný plyn. Byla to jen zkouška. Něco jako protest a vzpomínka za Palacha. Synovec to prý z kopce viděl. Když bylo po všem, psi dostali pořádně nažrat. Ještě jsem se dozvěděl, že strana se s pejsky mazlí. Říká se, že každý v lágru má svůj patník a že mají psí boudy s ústředním topením, v létě s umělým chlazením. Prý spí na persiánových kůžích z Ruska. U nás doma je psí čas a pro tyto vybrané se stále něco dělá. Jinak se u nás nedělá a co se dělá, to je pro kočku!

Srpen 1989

K. Trinkewitz hovoří o agilnosti sociální demokracie, leč zatím bez programu

RFE

K. Kohn: Karle, co v současné době v Praze děláš?

Mr. T.: Milý Pavle, situace je taková, že tehdy, když jsem s tebou naposledy hovořil, jsem ti ještě nemohl naplno říci, proč se chystám tak rychle do Prahy. Ono je to tak, že já jsem členem prezidia exilové sociálně demokratické strany a jako asi jediný z našich členů prezidia jsem měl možnost tak rychle se dostat do Prahy a proto jsem převzal tedy tuto funkci, vlastně abych řekl emisara exilové sociální demokracie.

K.: Posla tedy...

T.: ...do Prahy. A já jsem tedy přistál v Praze a jenom jsem si uložil u maminky kufry a okamžitě jsem se vydal hledat své přátele, které jsem našel v nových místnostech Občanského fóra na ulici 28. října. Vyhledal jsem tam především inženýra Rudolfa Battěka, který je vlastně hlavou nezávislých socialistů, co jsou právě sociální demokraté, kteří se už v roce 1978 pokusili zformovat politicky. A tehdy to bylo možné vlastně jenom pod pláštíkem Charty 77, tak já jsem se vlastně spřátelil s inž. Rudolfem Battěkem a proto, když jsem potom přišel do exilu, tak jsem okamžitě s ním mohl navázat i nejenom přátelské, ale i politické styky. Celou tu dobu jsme tedy byli v písemném i telefonickém styku a já jsem se jako člen sociální demokracie zúčastnil dvou sjezdů soc. demokracie v Curychu a nyní, v červnu m. r. v německém Heidelbergu.

K.: Kde vlastně sídlí exilová sociální demokracie?

T.: Exilová sociální demokracie nemá samozřejmě žádné velké prostředky, tudíž nemá žádné oficiální úředníky, všichni to děláme jenom vedle svého zaměstnání, takže sídlo je vždycky tam, kde sídlí předseda a kde sídlí tajemník. Předsedou sociální demokracie v exilu je doktor Karel Hrubý, který sídlí v Basileji...

K.: Ve Švýcarsku.

T.: Tajemníkem naší strany je Jiří Lowy, který sídlí v německém Wuppertalu.

K.: A já bych dodal, že tam pokud to naši posluchači nevědí, vychází i exilové Právo lidu, bohužel, že zatím jenom jako čtvrtletník, i když vypadá jako noviny.

T.: Ano, já jsem celou tu dobu, co jsem v exilu jeho spolupracovníkem.

K.: A jaké poselství jsi tedy do Prahy přivezl?

T.: No, především nám jde o to, abychom spojili úsilí exilové sociální demokracie s úsilím zde vznikající sociální demokratické strany. Já jsem už viděl ve zdejší televizi, že se formuje celá řada politických stran, budoucích politických stran, a proto jsem rád, že mám tuto příležitost, že mě uslyší lidé v Praze a v Československu, abych jim řekl, že také československá sociální demokracie se bude v budoucích dnech ustavovat a že vyzýváme lidi, kteří sympatizují s

ideami sociální demokracie, aby se už formovali všude v krajích, v okresech i v městech, aby především spolupracovali s občanským fórem, aby spolupracovali s hnutím za občanskou svobodu, což jsou obě politická sdružení, která jsou silně ovlivněna sociálně demokratickými ideami.

K.: A jakým způsobem konkrétně to mají udělat. Myslím mimo tyto organizace. Už se ustavuje nějaká sociálně demokratická organizace v Československu?

T.: Ano, my v budoucích dnech budeme se snažit častěji seznámit občany s naším programem, takže brzo se nám snad podaří nějakým způsobem ho publikovat, aby se s ním mohli posluchači a čtenáři seznámit, ale zatím chceme vyzývat všechny, kdo mají zájem spolupracovat se zástupci demokracie, aby se obraceli na ing. Rudolfa Battěka, který bydlí v Křižíkově ulici 78 v Praze 8, to jest směr. číslo 186 00 Praha, neb aby se obrátili na dr. Pavla Bergmana, který bydlí v Uralské ulici 6, v Praze 6...

K.: Uralská ulice 6, Praha 6? Ano?

T.: Směrovací číslo 160 00, anebo v Brně například na Jana Šimsu, který bydlí v ulici Volfově 12, směr. číslo 612 00. Těch kontaktních adres je celá řada, ale já se obávám, že bych tím zatěžoval vysílání. Je to například ing. Tomáš Hradílek, Zahradní 892 v Lipníku nad Bečvou. Ale je to možné tak, že se mohou lidé z vlastní iniciativy združovat, jakmile budou dva, tři, čtyři; at' se sejdou a at' se obrátí právě na některé z těchto adres a takovým způsobem bychom mohli pomalu ustavit koordinační skupiny, abychom mohli v budoucích týdnech, kdy už dojde k ustavování celé řady politických stran, abychom se mohli zúčastnit politického boje, abychom se mohli zformovat.

K.: A já myslím, že samozřejmě i na adrese Občanského fóra se mohou dovědět podrobnosti.

T.: Ano, samozřejmě, No, abychom nebyli jenom u politiky, abych ti řekl i něco soukromého. Já tedy jsme bohužel, z Prahy nic neviděl, protože běhám od jedné schůze k druhé, je to nesmírně vzrušující. Jako bych se ocitl zpátky v roce 1968, to nadšení je stejné. Já když jezdím tramvají, nebo když jezdím taxíky od jedné schůzky k druhé, mám příležitost hovořit s lidmi, tak to nadšení je nesmírné a lidi především doufají, že se poměry zlepší, že se nám podaří konečně dostat, nás stát na cestu do evropského společenství, do společnosti demokracie, že konečně padne totalitární režim, čehož oběti naše země byla po 40 let. Jinak ti musím říci, že jsem byl nesmírně potěšen, když jsem se dozvěděl, že můj bratr, který je inženýrem v ČKD ve Vysočanech, že je ve stávkovém výboru, takže vlastně teď spolupracujeme denně přímo. Situace je otevřená, ale všichni jsme plní očekávání a především rozhodnutí už to nepustit z rukou.

Dopis z domova

Milý Vlád'!

Po těch tragických událostech na Národní třídě jsem se zúčastnila téměř všech demonstrací, neboť na Václavské náměstí to mám pár kroků. Byly to, Vlád'o, jen těžko popsatelné a nádherné okamžiky, které nikdo nemůže pochopit, kdo není v tom davu. Shromáždili se tam lidé všech věkových kategorií, všichni jsme křičeli, tleskali, plakali a nakonec zpívali do světla již setmělé Prahy. Uvědomila jsem si sílu toho davu, který stejně jako já a mnoho ostatních už nemohl zůstat lhostejný. Rozhlížela jsem se po tom zaplněném ochozu u Muzea plného studentů, spoustu vlajících plakátů na podstavci sochy svatého Václava a všichni svatci včetně nyní už svaté Anežky Přemyslovny jako by shlíželi na tu 'spoušť' plni pochopení a lásky a všichni naši stateční studenti-naše děti, které vyrostly ve lžích, přetvářce a falši jako kdyby se proměnily v Blanické rytíře - jak jsme byli všichni na ně pyšní.

Celá kulturní fronta, všichni umělci, zpěváci, virtuosové a ostatní hudební tělesa včetně sochařů a výtvarníků se okamžitě přidali ke stávce - tolik statečných lidí má náš - a tedy i Tvůj národ. Jak můžeš být, Vlád'o, pyšný na své krajany a potomky Tvých vrstevníků vzdor faktu, že již mnoho jich není mezi námi. Denně se modlím za osud tohoto národa, vždyt' jsem se domnívala, že se opravdové svobody už nikdy nedožijí, že snad moje děti. A zatím se toho dožily - chvála Bohu - i moji rodiče. Ty jsi ale jistě velmi dobře informován. Satelit na náměstí přenášel okamžitě vše i do zámoří.

Uvědomila jsem si, že nejsem jen uštvaná máma, ale že mi v žilách pulsuje ještě přece jen mladá krev, když tyto události tak intenzivně prožívám.

Přejeme Ti všichni co nejkrásnější vánoce plné pohody a lásky, též celé Tvé rodině i Tvým nejmladším potomkům a snad brzy nashledanou. Tvá

Marie

Vánoce 1989

Vážení a milí,

zasílám dopis, který nám udělal nesmírnou radost. Je z naší bojující, jásající matičky Prahy. Píše ho má přítelkyně. Originál si nechám, abyste neměli práci ho posílat zpět. Opisují její dopis, tak jak ho psala ona, doslova. Napadlo mě, jestli byste ho otiskl a udělal radost více lidem, zvláště těm - té staré generaci; je pro nás útěchou i posilou v lepší čas, kterého se asi mi staří nedožijeme. Opět se splnili slova starého pána (tak jsme mu vždy říkali doma) T. G. Masaryka: Český národ nikdy nebude dělat krvavou revoluci, ale kultivovanou, myslící hlavou!

Všechna čest všem tam doma!

Bude to ještě velký a dlouhý boj s těmi, co tolik let páchali zlo na celém národě.

Pokud si pamatuji a vzpomínám, za časů naší republiky, bylo jich málo, oproti dneska, dělali jenom zlo a rozvrat, tím ale hůře, pro ty, kteří tam budou v čele s nimi dnes bojovat. Věřím, že budou tvrdě a vytrvale čelit tomu - to zlu, a brát si příklad z

minulosti, ale také z doby čtyřicetiletí, co celý národ strachu, utrpení, bolesti vytrpěl! těžko nese, že se zrnkem mála nebudu moci přispět k dobru naší vlasti. Zbývá už jen se s tím vyrovnat, prosit a věřit, že Nejvyšší dopřeje novým generacím svobodu, klid a mír nejen v mé vlasti ale celému světu.

Myslím, že to bude trvat celé generace než lidský rozum přijde na to a uzná, že je na této zemi pomíjející 'moc i sláva', že je nad námi ve vesmíru vyšší moc, kterou lidstvo nechápe a nechce jí rozumět.

Rozepsala jsem se, co nemá s dopisem nic společného, proto prosím, promiňte. Jestli dopis otisknete nebo ne, to záleží na vás.

Se srdečným pozdravem

Bábinka

Denně mám ve schránce dopis z domova, jeden krásnější než druhý, kde se všichni omlouvají pro napětí a silné dojmy - nemohli psát dříve. Někteří, hlavně starší, nechtějí věřit tomu, co se stalo, že se přece jen dočkali a nevědí 'čí jsou', jak se říká.

(1. týden v lednu)
Jaroslav Moudrý

V tomto týdnu jsme připravili v poznámkách 33 různých komentářů. V důsledku časového rozvrhu byli jsme schopni dokončit pro tisk pouze to, co následuje.

Socha Leninova stále vévodí parlamentu Sovětského svazu. Mumie Leninova stále je vystavena ve výkladní skříni na Rudém náměstí v Moskvě jako konzerva u Lipperta na Příkopech. 'Proletáři všech zemí spojte se' je stále předním heslem Komunistické strany Sovětského svazu. Komunistický manifest nepřestal být cílem vládců v Kremlu a marxismus jeho ideologií. Komunistická strana Sovětského svazu stále je jedinou a vedoucí stranou Sovětského svazu. 380 tisíc vojáků Rudé armády se stále nachází ve východní části Německa. Gorbačov stále ještě nebyl pověšen ani 'konzervativními' bolševiky bez soudu, ani demokratickým režimem řádným soudem. Mějme stále prach v suchu, neboť když kobyla hyne, kopá kolem sebe.

Gorbačov a Bush si vyměňují vzájemné poklony a mluví o míru mezi sebou a blahobytu svých národů. Konkrétně oba vzdali hold svým nedávným jednáním jejichž cílem mělo být ukončení 'studené války'. Ve svém novoročním poselství Bush vyzval sovětský lid, aby 'se těšil na nové století svobody a blahobytu'. Gorbačov obratem navrhl vzájemnou spolupráci za účelem odstranění 'strachu a nedůvěry'. Bláhoví se ženili a blázni se radovali.

V Panamě končil týden, který byl výzvou všem zlodějům, podvodníkům, obchodníkům jedy a bílým masem a vrahům: "Jste-li pronásledováni, požádejte si o právo asyly na punclaturách Vatikánu". Ergo, má-li právo 'asyly' zločinec jako je Noriega, musí mít totéž právo každý jiný. Či snad: "Quod licet Jovi, non licet bovi", nebo-li "Co je dovoleno Jovovi, není dovoleno volovi"? To by opět bylo měření dvojím metrem.

Jsme v rozpacích. Je to, co se nám s vážnou tváří předkládá k zažití, ignorance či politika? U velké části lidí, které shoda okolností vrhla do politického života jedná se o jedno či druhé, u některých o obojí. Nic nového pod sluncem. S malým lumpem se nedělají žádné extravuřty. Ten jde do basy a ještě dostane nějakou na přilepšenou na záda. Ale před velkými, a těch máme mezi sebou více než je zdrávo, naše společnost má úctu, zejména mají-li v kapse hodně peněz.

Závislost zaměstnanců nunciatury na ústředí byla by až zarážející, kdyby nebylo veřejným tajemstvím, že i v ostatních zastupitelských úřadech jsou lidé, kteří prostě nemají kvalifikaci na místa, která zastávají. Tato skutečnost, která je zřejmě 'tajemstvím' pro 'experty' diplomacie a mezinárodního 'práva', není tajemstvím pro mnohé obyvatele Panamy, kteří nyní obžalovávají církev za to, že poskytla útočiště člověku považovanému za obchodníka s omamnými jedy a obyčejnému vrahovi.

Podobně se dívá na tento případ Endara, nový prezident Panamy. Dle něj, Noriega si nezaslouží ochrany v 'domě božím'. Prozatím Endara a Panama nechtějí Noriegu, neboť nemají dosti solidní vězení, kde by ho mohli chovat v bezpečí. Ačkoliv Noriega vystupuje jako 'ochránce' lidu a jeho miláček, je notoricky známo, že bez ochrany amerických oddílů by byl již dávno lynčován. V přítomné době nemůže být žádných pochybností, že Noriega bude vydán Panamě, bez ohledu bude-li ve Spojených státech odsouzen, či zproštěn obvinění. Nikdo nemusí pochybovat, že by Noriega ušel oprátce.

Zatím Noriega ve Spoj. státech upírá této zemi její politickou a soudní autoritu. Zde se jedná zřejmě o soudní příslušnost. Mnohokrát jsme poukázali na nedostatek respektu Spojených států k principu soudní příslušnosti, ale již když jsme studovali mezinárodní právo, bylo nám vtlokáno do hlavy, že princip soudní příslušnosti má, alespoň v té době měl, dvě výjimky: Jednou je obchod s 'bílým masem' (obchod se ženami - velice rozšířený i v této zemi a mnoho jsem jej viděl v mezinárodních, exteritoriálních uprchlických táborech v Evropě v letech 1948-1950) a výjimkou druhou, přímo klasickou byl a je obchod s omamnými jedy: pachatel může být zatčen ve státě 'X' za zločin spáchaný ve státě 'Y' a může být souzen ve státě 'Z'.

Dalším charakteristickým rysem Noriegy, jako všech jemu tak podobných individuí, je jeho odvolávání se na všechna humánní práva, která jsou zaručena každému zločinci v civilizovaných zemích, ale která on, jako 'hlava státu' a nevolný diktátor odpíral druhým. Dle vyjádření se jeho právních zástupců, proces může trvat dlouhá léta. Nechali se již slyšet, že příprava jeho obrany potrvá alespoň 9 měsíců. Jde o velmi mocný argument známý každému, kdo měl co činit se soudy. Drtivá většina amerických t.zv. právníků se snaží vytřískat z každého procesu co se dá. Zdá se, že z hlediska politického čas by mohl pracovat pro Noriegu. Naše rada: Zjistěte

jeho vinu pomocí dokladů a výslechů a pošlete ho do Panamy. Americká vláda by měla splnit slova obhájce Noriegy, pana Franka Rubino, který prohlásil u distriktního soudu Spojených států v Miami: "Generál Noriega velmi uctivě odmítá podrobti se pravomoci tohoto soudu". Pošlete ho do Panamy!

Tak zřejmě smýšlejí i jeho bývalí krajané. Panamanka paní Nancy Gormley, která žije ve Státech po dobu čtyřiceti let, nosila před soudem v Miami tento nápis: "A nyní hledáš spravedlnost? Kulky, jed nebo provaz?" Když byla otázkána proč takovýto nápis, odpověděla: "To je jeho druh spravedlnosti". Zdá se, že prostý člověk, člověk z ulice, začíná převyšovat 'elitu'. Lermontovo 'Prostý voják, tot' hrdina naší doby' začíná být pravdou. Je tomu také tak v případě zhroucení se komunistického imperia. V naší době tak vyvinuté zpravodajské služby, různí ti 'chytráčkové' nemají již více příležitosti k získání laciné 'slávy'.

V Rumunsku došlo ke konfrontaci 'rudé armády' s lidem. Ne s tím 'lidem', kterého mají komunisté a jejich příbuzní plná ústa, ale s tím lidem z masa, kostí a krve. Končilo, jak by vždy bývalo muselo končit, přidáním se 'rudé armády' k nerudému lidu. Jediným věrným který zůstal, byla tajná policie hlavy státu. Stejný vývoj v Panamě je jen důkazem, že armády nejsou tím nejlepším prostředkem k udržení se různých těch diktátorů a diktátorků u moci. Důvod je celkem jednoduchý: Prostý voják i důstojník má své otce, matky, bratry, sestry a přátele právě v tom lidu. Jak by mohl do něj střílet, kdyby dostal rozkaz? Tajná policie a zvláštní elitní oddíly jsou něco zcela jiného. Ti půjdou i proti své matce. Důvody: Obyčejně jsou tak zatíženy, že nemají jiného východiska. Hitlerovy SS a jim podobné instituce až do dálného starověku k praetoriánským gardám a i v dobách před nimi, chovaly se stejně, neboť svět nebyl jiný. Ten je pouze pro ty, kteří o něm nic nevědí.

Poslední celní 'šacování'

P. Č. -rfe/m.

Tak som nasadol do rýchliku. O dve noci sme boli v Petroviciach na colnej stanici. V preplnenom vlaku, prišla kontrola! Najskor teda policejná na kontrolu pasov. Dostojník, keď dostal moj pas tak si pozrel pozvanie pravda, to čo bolo potrebné a akosi sa obrátil do chodby a zmizol. Ostatným predtým vždycky dal razítka. S mojimi dokladmi zmizol, za chvíľu sa vrátil, povedal: Prosím, vemte si své věci a pojd'te se mnou. No tak som si zobral a on ma zaviedol na colnicu, kde bolo asi 6 celníkov a všetko v uniformách. No, tak mal som aktovku a kufor; tak mi najskor povedali: Všetchno vyložte na stol - medzi nich. No tak ja som najskor z vrecka vyložil ruženec, ktorý som mal pri sebe, bez ktorého sa nepohybujem a potom d'alšie veci, všetko - peňažanku a tak d'alej, ale oni potom - ted' kabát zvlíkněte a pak všechno a zvlášť to prezerali, proste ako keby som bol nejaký medzinárodne skúsený šmelinár alebo niečo podobného. Keď som zostal vlastne už len v spodkoch aj to som musel akosi zniest', lebo som videl, že to je len teda ozaj to čo proti mne už len teda bolo podniknuté, zneužitie moci! Len som dával pozor, aby mi niečo nevložili, čo by ma kompromitovalo. Potom tak isto všetko z kufru, no to bola vyše polhodinová tak dokladná prehliedka; tak ja som si povedal: Prosím vás pekne, čo si to dovol'ujete. Povedte mi, z čoho ma podozrievate. No nič, to bolo

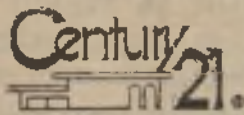
tak, môžete si to zavít, ale do Polska nepojedete! V rýchliku, ktorý príjede za chvíli smérem na Slovensko dostanete pas a musíte se vrátiť. Proti tomu som protestoval čo najrozhodnejšie - vy ste nenašli žiaden kompromitujúci doklad, že by som bol nejaký šmelinár, čokoľvek chcel preniest' nedovoleného, nezákonného, prečo mi teda nedovolíte... To není vaše věc.

Prosím vás, povedzte mi svoje mená, aby som vedel, s kým som mal co do činenia, lebo ja vás nakoniec nepovažujem ani za predstaviteľ'ov štátu, ale za nejakých zbojníkov, ktorí zneužívajú svoju moc.

No samozrejme, že to bolo bezvýsledné, oni sa len pozreli na seba, tak som povedal: Prosím zavolajte národnú bezpečnosť! Ja som sa dostal do rúk nezákonných, nezodpovedných l'udí, ktorí páchajú trestný čin a chcem, aby to bezpečnosť vedela. To je ted' noc, tak nemůžeme.

No tak, prosím pekne, ja som už 82-ročný človek, ja som všeličo prežil, ale toto čo robíte, toto som ešte neprežil. Ja sa postarám o to , aby o tejto udalosti všade vo svete, kde len možno sa dovedeli, čo sa u nás robí.

A tak som týmto vlastne skončil, len som žiadal, aby mi dali naspat' cestovný lístok. No, ten si musíte kúpiť. Odviedli ma k pokladni. Pokladňa bola zatvorená, lebo to už bolo okolo 4 hodiny ráno. No a pak prišiel rýchlik. Nejaký nadporučík z bezpečnosti, ktorý ma viedol a krotý mal moj pas a odovzdal mi

RBI, INC.
9025 West Cermak Road
North Riverside, Illinois 60546
Business (708) 442-0444
Residence (708) 579-0545

MILLIE KOLESKE
REALTOR-ASSOCIATE*

Krásný zděný dům, 3 velké ložnice, 2 plné koupelny, garáž na 2 auta, rodinný pokoj, velký lot. Pro informaci volejte Millie, 442-0444 (mluvím česky).

Pronajme se:

Pronajmu v Chicagu 2-ložnicový byt v II. patře, vytápěný. Volejte 776-5024.

MIKI SPIGL

Cermak Road Realty
6226 záp. Čermák tř.
Berwyn, Ill.
č. tel. : 484-4800

HOUSE FOR SALE
Bungalow, 3-1/2 bedrooms,
ready to move into. South
Cicero, by Little League Field.
Call evenings 656-5113
Open house Sunday Jan. 7, 1 to
4 PM. 3228 So. 54th CT.

Poslední...

ho v rychliku - tomu som povedal: "Prosím vás pekne, pán nadporučík, dajte mi vaše meno", a on povedal "Já vám jméno nemohu dát, já vám dám jenom své číslo." Tak mi nadiktoval svoje číslo. No a tak som sa vrátil do Bratislavi a moje prvá cesta vedla na pol'ský generálny konzulát, kde som všetko oznámil - ako teda ich pozvanie, ktoré bolo predsa pozvaním jako zástupcu pol'ského štátu, jak ma nerešpektovali, zobrali, nedali mi pozvanie zpat' a tak som teda prosil, aby z konzulátu telefonovali do Wroclawi na vedenie generálneho seminára a tam všetko povedali, čo sa so mnou stalo.

Help Wanted

An experienced middle-aged nanny (vychovatelka) with references. Private sleeping quarters. Some English required. Call for interview: 484-8026.

Help Wanted

AUTO SALESMAN - Experienced or willing to be trained for volume dealer. Demonstrator car, insurance, and very aggressive pay plan are yours. Contact Dick File at 225-4300.

**"ATTENTION:
EARN MONEY TYPING AT
HOME!**

32,000 yr income potential.
Details. (1) 602-838-8885
Ext. T 1720

**"ATTENTION":
EASY WORK EXCELLENT
PAY!**

Assemble products at home.
Details. (1) 602-838-8885
Ext. W 1720

**POTŘEBUJETE
koupit, prodat, pronajmout,
hledáte či nabízíte zaměstnání?
Hledáte seznámení?**

Volejte přímo naše odd.
**MALÝ OZNAMOVATEL-
Classifield**
(312)749-1891 nebo 749-1898

milí čtenáři

Upřímně děkujeme našim váženým čtenářům, dopisovatelům a příznivcům, za vánoční a novoroční blahopřání, na které není možno z časových důvodů jednotlivě odpovédět a poděkovat.

Tento rok nemáme ani základní počet pracovníků a těžko zvládáme povinnosti s vydáváním Vašich novin.

Redakce Hlasatele

ČSXR

**BERWYN
NATIONAL
BANK**

JEDINA ČESKA BANKA
7112 West Cermak Road
Berwyn, Illinois 60402
Telefon: ST 8-4700
Pondělí, úterý, čtvrtek
9 hod. ráno do 3 hod. odpo.,
ve středu zavřeno.
Pátek 9 ráno do 6:30 večer.
Sobota 9 hod. ráno do 1 hod.
odpo.

ČESKÁ MUZIKA S TÍM NEJLEPŠÍM!
Tři kazety s českými písněmi - v dobrém hlasovém provedení a krásným hudebním doprovodem. 16 nebo 17 písníček na každém 40ti minutovém pásku s lyrickou hudbou. Znamenité jako dárek i na památku. Cena \$ 8.50 za kazetu plus \$ 1.50; za 2 kazety poštovné \$ 2.25, (za každý druhý pásek přidejte 75 centů). O seznam nebo objednávku si pište na:
EAST BERNARD CZECH SINGERS,
c/o Martha Viktorin, Rt. 2,
Box 224, East Bernard, TX 77435
Při objednávce pište "Religious" (Christmas), "Classic" (polky a valčíky) nebo "Listening" (polky a valčíky)

WANTED TO BUY
Old Toys, Cars, Trucks, Football and Baseball Cards, Old Tins, Coffe, Tea, Tobacco, Japps Potatoe Chip Cans, Old Magazines, Cracker Jack Items, Iron Mechanical and Still Banks, Marbles, Old Walt Disney Items, Lone Ranger, Batman, Gene Autry, Old Comic Books, Beer Steins and Glasses, Old Postcards.
Call NORM at 863-8979
or 447-7955

Sarasota - Florida

(zdarma) 1-800-237-2258

Chcete sa usadiť na pobreží GULF of MEXICO? Spol'ahľivo sprostredkujem kúpu každého druhu Real Estate. Mám 15 ročnú prax.

MARIA BALAZ
Broker-Salesman

úrad (813) 924-1156
doma (813) 349-1918

2439 Bee Ridge Rd., Sarasota, Fl. 34239

**Freedom
for
Czechoslovakia**

**Kde možno kúpiť
Hlasatel:**

- Austin a Čermák Rd., Cicero. ve stánku
- Miloš Pancner, 6038 W. Čermák Rd., Cicero.
- Prague Sausage, 6312 W. Čermák Rd., Berwyn - pouze nedělní
- Redakce Hlasatele, 6426 W. Čermák Rd., Berwyn.
- Fred Pancner, 6514 W. Čermák Rd., Berwyn.
- Roh Oak Park a Čermák Rd., Berwyn - stánek.
- 26th a Ridgeland, Berwyn, stánek - nedělní.
- Čermák Rd. a Ridgeland, Berwyn, stánek - nedělní.
- Čermák Rd. a East Ave., Berwyn, stánek.
- V New Yorku: Candy Store, 1437 - 1st Ave., New York, N. Y.

**For Rent
"Le Versailles Courts"
in Florida**

Tired of long cold winter? Thought, can't afford retirement in Florida? Don't drive a car?

We have the solution: Join us in the newly renovated "LE VERSAILLES COURTS", located in the heart of residential communities of Seminole-Largo, just 15 min. to the Gulf beaches, 1 block to beautiful Lake Seminole, half a block of Alt. 19 - and its shopping centers.

We offer: efficiency w. shower and kitchen facilities, 1 and 2 bedroom luxury apts., in the mini-resort like setting, pool with whirlpool, shuffle boards, games, air conditioned-heated, all utilities included, linen service, maid service, coin laundry, chauffeured car service at nominal cost.

Prices ranging from \$400 per month, early, weekly, monthly, seasonal available. Opening in '90.

For reservations call "Le Versailles Courts" 813-391-6045. Space is limited.

Překládám do angličtiny legální doklady školní a osobní notářsky ověřené.

O. KOVAR

Pište na adresu:
P. O. Box 313
Riverside, IL 60546
nebo volejte:
(708) 442-7115

(312) 484-1118
marina's
BEAUTY SALON
Home of the finest permanent waving
Visit Marina's new salon - formerly at 26th St. & Hamlin, now at 6234 W. Cermak Rd., Berwyn, IL

VÍDEŇ S. ROUŠTECKÁ

Již po porážce první křižácké výpravy neměl Zikmund čím platit. Klenoty se všech hradů královských byly již rozdány mezi najaté cizí bojovníky. Potom byly oloupany oltáře a svaté obrazy v kostelích, zejména sv. Víta. Otlučeno všechno zlato a stříbro, kterým byly relikvie ozdobeny, z čehož Češi nejvíce litovali truhlice z ryzího zlata, v níž byly uloženy kosti sv. Václava. Ale když to všechno nestačilo, počal pan král zastavovat »království«, t. j. práva, důchody a statky královské v Čechách, načež odvážil se sahat i na zboží kostelní a klášterská.

Při chabém stavu svých financí byl Zikmund přirozeně rád, když pohnutky k druhé výpravě křižácké proti husitům vyšly od říšských knížat a arcibiskupů porýnských. Ale jaké zklamání, když výsledek její opět byl špatný! Boj veden tehdy o Zatec, ale křižáci nemohli města dobýt, načež počali aspoň v okolních vesnicích vraždit staré mladé »ukrutněji nežli pohané«. Drobné vojsko německé bylo tehdy zle rozhořčeno, že neúčastnili se boje ani Zikmund ani ostatní knížata, jež seděla si pěkně v suchu, i počal se jim lid posmívat, že »tak si zošklivěli Čechy nevěrné, že z pouhého hněvu nejen se s nimi potkali, ale ani na ně podívati se nechtějí«.

Po nezdařeném tažení rýnských křižáků počal Zikmund opět jednat sám. 28. září 1421 sjel se v Prešpurku s Albrechtem V. a dal mu v zástavu města Budějovice, Jihlavu, Jemnici, Znojmo, Pohořelice a slíbil mu předem všechny hrady a kraje, jichž si na husitech dovede. Zároveň dal si od rakouského vévody slíbiti vydatnou pomoc vojenskou a půjčku padesáti tisíc dukátů.

Záhy na to vypravili se vskutku oba společně s osmdesáti tisíci vojiny do Čech. Střediskem jejich boje stala se Kutná Hora. Zatím, co husité potýkali se s královskými před městem, vnikla část »jednušek« pomocí zrady do Kutné Hory a počali tu vraždit každého, kdo neznal jejich hesla. Spáchány tu prý

ukrutnosti, jež byly v pozdějších dobách předstíženy pouze pověstnou »nocí bartolomějskou«, pod jejímž pláštěm vyvraždění francouzští hugenoti. – Husité přes to zase zvítězili a hnali vojsko i s králem a vévodou k Německému Brodu, kdež porazili je nadobro. Letopisec vypráví: »Sedm let stálo pak to město pusté; vlci a psi jedli těla mrtvá na rynku a některá pochovávali sedláci.« Ale Žižku celý život tížil prý hřích, jehož se tu husité byli dopustili: vrhlit se na Brod, když se již bylo počalo vyjednávat o příměří.

Přirozeně, že neustálými válkami Čechy nesmírně trpěly. Mnoho lidu zahynulo, pole zůstávala neobdělána, obchod ustal, neboť Čechům, daným do klatby, nesměl nikdo z okolí nic dovážet. Také peníze české byly velmi zkaženy. Vypravuje se: »Léta 1421 dělali groše a peníze z kalichův a z monstrancí, a říkali jim »kališkové«. A potom, když se jim nedostalo stříbra, dělali peníze z pouhé mědi pod rázem královým a těm jsou říkali »flutky«. A dělali je z pánví, z kotlův a svícňův a z jiných nádob měděných«. Napodobovali tak nejen české peníze, ale i mince zemí okolních, zejména černé haléře vídeňské a uherské.

Tehdy Pražané a čeští páni počali velikou nadějí skládat v Alexandra Vitolda, knížete litevského, jehož »požádali za krále českého«. Tento poslal za sebe do Čech jako správce země knížete Zikmunda Korybuta, jenž záhy získal si u Pražanů mnoho přízně, zavázav se, že vždy bude se držeti čtyř artikulí pražských. Ale král Zikmund, vida prospívati Korybutovu vládu, rychle se spřátelil s Poláky i Litevci, čímž zbavil husity jejich podpory. Krybut se svými Poláky odvolán z Prahy již o vánocích 1422, načež se tam později mohl vrátit už jenom jako soukromá osoba.

Když nastala pro Čechy zvenčí doba klidu, věnovali se sporům svým vnitřním. Jan Žižka sváděl řadu krvavých bojů se šlechtou, vystupuje neustále jako neuprosný zastánce demokracie. Z listů jeho jasně je zřejmo, že nerozeznával urozené či neurozené, chudé či bohaté, on dělil si lidi prostě na »věrné křesťany«, »protivníky zákona božího« a »nevěrné pokrytce«. Poslední, k nimž počítal hlavně duchovenstvo, nenáviděl nade vše. Sám vynikal fanatismem pro upřím-

nou pobožnost nade všechny husity, ale co se týká církevních reforem, nestál na nejkrajnější levici, čili mezi nejradikálnějšími Táboři. Strana Žižkova, nazvavší se po jeho smrti Sirotci, věřila v transsubstanciaci, zachovávala půst, ctěla svatě a užívala ornátu. Sirotci drželi se asi nejvíce původního směru Husova, Pražané či kališníci couvali k Římu. Táboři šli zase ještě dále nežli Hus a Wíklef. Rozdíl Sirotků a Táborů opakovaly se o sto let později mezi Lutherem a Kalvínem. Pražanům podobá se zase církev anglická.

Jan Žižka z Trocnova, narodiv se již za Karla IV., byl dvořanem Václava IV. a zůstal neznám až do svého stáří. Ale tu na jednu posledních několik let jeho života proslavilo jeho jméno po celé Evropě. Uhři, nemohouce se mu ubránit, zuřili: »To není člověk, to jest čert, an mu ty rozumy dáva, že se nám ničímž užiti nedá.« A tak tomu bylo se všemi národy v sousedství Čech. Husitskému hnutí děkuje Žižka, že se mohl uplatnit jako geniální válečník. Ale husitské hnutí vděčí zase jemu, že otráslo Evropou a nebylo hned v počátcích udušeno jako tak mnohá sekta náboženská. – Žižka ovšem pokládal svoji víru za nejlepší, ona byla mu měřítkem všeho konání. Zákon boží byl mu heslem, zákonu božím stal se mstitelem. Pro zákon boží vraždil ty, kdož nechtěli dle něho býti živí. Chtěl v Čechách míti jen lidi upřímné, odhodlané i pevné. Panstvo nenáviděl a Němce neměl rád již proto, že vždy velmi dbali kastovnictví. Sahal ke zbrani »pro vysvobození netoliko pravdy zákona božího, ale zvláště také jazyka českého a slovanského«.

Nenávist jeho k Římu a šlechtě byla tak veliká, že v létě 1424 chtěl i Prahu srovnati se zemí za její stranění těmto. Je známo, že tehdy podařilo se mistrovi Janu Rokycanovi pouze zaútočením na národní cit odvrátit slepého obránce zákona božího od jeho úmyslu. Dosaženo pak dokonce uzavření společných úmluv všech husitských stran, jež vytáhly společně vysvobodit Moravu z moci Albrechtovy.

Dne 4. října 1423 byl král Zikmund celé markrabství moravské dal svému zeti Albrechtovi v léno, ustanoviv jej zároveň i dědicem koruny české. V létě příštího roku počal Albrecht na Moravě vésti úspěšnou válku proti husitům a v krátké době podrobil si téměř celou zemi. A nyní tedy táhl Žižka s velikým vojskem aby jej z Moravy vypudil. Cestou však při obléhání hradu Přibyslavě těžce se roznemohl a 1. října zemřel.

Po Žižkově smrti mnozí za hranicemi myslili, že nyní snadno bude lze kacířské Čechy pokořit. Byloť vyznání Žižkovo vskutku vyznáním menšiny v národě, pouze jeho nezlomná vůle a osobní moc získávaly straně jeho převahu. Dalo se s určitostí očekávat, že úmrtí jeho přivodí v Čechách alespoň pád demokracie, jejímž on byl nejupřímnějším obhájcem. Události domněnku tu potvrdily, ale až po letech.

Vídeňské listy

Přejeme všem štěstí a dobré zdraví v Novém roce 1990

Očekáváme velkou zásilku keramiky z Československa, která je už na cestě.

Máme z Československa a jiných zemí největší výběr KŘIŠTÁLOVÉHO SKLA. Pravé české GRANÁTY a jablonecká BIŽUTERIE.

Dámské ručně vyšíváné BLÚZY, vyšíváné OBRAZY Prahy nebo Bratislavy - ZÁSTERY a PENTLE ke krojům. KAPESNÍKY, viněné ŠATKY a PANENKY v krojích.

CUKROVINKY, BONBONIERY čokoládové KAFIČKO s rumovou příchutí.

Do KUCHYNE mák, kmín, trhané krupky, sušené hříbky a kuchyňské koření. Mlýnky na maso a nástavce na děláni cukroví. Mlýnek na housku, kráječ knedlíků, strojek na děláni halušek, kuchyňské váhy, formičky na cukroví a bábovky.

Rekordy, kazety, zábavné knihy, slovníky, učebnice a obrázkové knihy pro děti.

BLAHOPRÁNÍ v různých řečích - anglické, české, slovenké, polské, německé a italské.

TUZEX - potravinové balíčky bez cla nebo peněžní poukázky do Československa - vyřizujeme rychle a spolehlivě.

Různé katalogy k dostání zdarma na požádání.

F. Pancner, Inc.

6514 W. Čermák Road - Berwyn, IL 60402

Obchodní hodiny:

Pondělí - pátek od 9.30 ráno do 6.00 večer;

v sobotu od 9.00 ráno do 6.00 hod. večer; zavřeno v neděli.

Tel.: (708) 484-3459

SINCE 1921... First National Bank of Cicero

Provádí bankovní služby veřejnosti.

Základ spolehlivé společnosti

6000 West Cermak Road.

2500 South Cicero Ave.

Cicero Illinois 60650 Phone 780-5000 Member FDIC

Svědci jsme všichni. Svědci události, která nemá ve světových dějinách obdoby: světová říše se rozpadá. Sama od sebe. Nebylo zapotřebí nepřátel, kteří by vnikli do země. Nebylo zapotřebí domácích revolucionářů, kteří by se zbrani v ruce provedli převrat. Stačil jeden aspekt, se kterým patrně nebylo tak moc počítáno v plánech komunistického imperia: myšlenka. Myšlenka a touha po svobodě. A pak stačilo, aby se do čela nejmocnějšího státu komunistického bloku dostal liberálnější vůdce, který by neposlal na statisícové davy tanky – a čtyři desetiletí vládnoucí partaj se rozsykala jak domeček z karet. Sice pod tlakem, ale bez násilí, se vyklízely pozice a přišli noví lidé minulostí nezatížení.

Soumrak rudého imperia má následky v politické sestavě celého světa. Jistě není špatná myšlenka se zamyslet nad tím, co se dělo v srdci komunistické říše – v Moskvě – i v ostatních zemích bloku. Neboť Varšavský pakt a Rada vzájemné hospodářské pomoci existují ještě stále. Na první pohled se události ve všech zemích podobají sobě jako vejce vejci, ale při bližším rozboru je v nich přece jen rozdíl.

S povděkem a úlevou přijal svobodný svět jeden fakt: imperium, toužící po světové hegemonii, se zřítilo a zbyly trosky, které již nikdy nemohou být zrestaurovány do bývalé podoby. Marx-leninská teorie, podporovaná Stalinem bez ohledu na oběti, ztroskotala.

Zůstaňme v Sovětském svazu, kde se komunismu nepodařilo vyměnit své učení za politiku carského režimu. Komunismus neuspěl ani na poli společenského soužití či duchovní vyváženosti. Ekonomické změny se ukázaly pro zemi katastrofální. Za komunismu nebyl vyřešen ani jediný historický problém a slavná Rudá armáda, která měla podle šílených plánů vojenského vedení pochodovat New Yorkem a Washingtonem, by byla prohrála válku s nacistickým Německem, nebýt pomoci právě té Ameriky, která měli být pokořena, a pomocí Spojenců, kteří neúnavně vyrovnávali ztráty, které Rudá armáda denně utržela. Miliony lidí zahynuly zbytečně díky velikářství »generalissima« Stalina.

Když tyto skutečnosti zvážíme, musíme se optat jak je tedy možné, že se komunismus udržel 70 let u moci? Nestalo se to tím, že by Sověti byli Západ »dohonili« a »předhonili«, ale proto, že se nedokázali – a to je hlavně zřejmé v zemědělství – vyrovnat se zaostalým režimem carského samoděržaví. Kromě kolektivizace nepřišli bolševici se žádnou novou myšlenkou, a ta se nakonec ukázala anti-komunisticky působící. Rolníci nebyli

přátelé znárodnění – a Stalin neváhal jich za to poslat milióny na věčnost.

Solženicyn uvedl, že Stalin je vinen smrtí 60ti miliónů »třídnicích nepřátel«. Nero a ostatní diktátoři jsou ve srovnání s ním úplní břídilové. Byly to tyto vraždy, které udržely komunismus při životě? Částečně. Stalin byl posedlý industrializací, která (snad) měla i pomoci zemědělství zmechanizovat, ale zůstalo i zde, tak jako i v jiných odvětvích, víceméně u plánů, které se ukázaly nerealizovatelné. Jednou z věcí, která pomohla komunismu udržet při životě, byla kremelská taktika: události, které se Stalinovi a jeho následovníkům nehodily, se prostě uložily »k ledu« – nemluvilo se o nich. Snad jen oficiální poznámkou ve stranickém tisku. Nebylo vražd a krádeží, nebylo leteckých či vlakových neštěstí, nebylo těžkých pracovních havárií. Všechno bylo nej... nej... Mášlo to hlavy v samé zemi, ale mášlo to hlavy i ve svobodném světě. »Co to je jen za zemi, za zemi zitřka!«, volali salónní komunisté a levičácké organizaci na Západě. Ale všechno bylo, jak se nakonec ukázalo, pozlátka.

Zraky rozumných lidí se upřely k jiným, osvědčeným ideálům: svobodě a demokracii. Polsko, Maďarsko, Východní Německo, Československo, Bulharsko. A nátlak na zpuchřelý režim zapůsobil. Lidé jásají, tančí, zpívají, pláčou radostí – pochopitelně. Bohu díky za tyto změny, díky za to, že si milióny občanů v těchto zemích budou moci v krátké době svobodně zvolit své vlády!

Nemysleme si však, že demokratizace nepřinese těžkosti a problémy. Ty ekonomické (díky Západu) budou v krátké době vyřešeny. Svobodný západní svět je v jednom zajedno: hroutícím se systémem je nutno pomoci. Ale – jak? Penězi či zbožím? Školením kádrů či sympatiemi? Ekonomie převažuje; je známo, že některé satelitní země jsou finančně na dně vzdor tomu, že jim Západ již dříve poskytl enormní kredity – nebo právě proto?

A tak zbývají jiné problémy: osobní, duševní a moment přízpusoben se nové nabyté svobodě. Ty se budu často obtížněji řešit nežli problém plných obchodů. Lidé se musí demokracii učit; to bylo jasné pozorovatelům, kteří byli historickým změnám v jednotlivých státech osobně přítomni. Ale bude to jistě lepší přízpusobovat se novým, demokratickým požadavkům, nežli bylo přízpusobování se požadavkům rudého režimu.

A co další země? V Evropě Rumunsko a Albanie, za mořem Kuba, Jemen, Nicaragua, a největší země na světě – Čína?

PROVOLÁNÍ ČESKÉHO A SLOVENSKÉHO SKAUTINGU V ZAHRANIČÍ

S velkou radostí jsme přijali zprávy o vítězství demokracie v Československu a o obnově skautingu a jeho činnosti. Jako nepolitická organizace mládeže vítáme demokratizační proces, který ruší monopol jedné politické strany.

Jsme hrdi na naši mládež, která ač vychována v totalitním režimu si přesto uvědomila své nezastupitelné místo a beze strachu vystoupila proti moci zvůle a bezpráví.

Svaz českých a slovenských skautů
bratr Ester

JAROSLAV SEIFERT

(23. 9. 1901–10. 1. 1986)

Ať už to bylo klubko,
pletací drát a míč,
ať už to byly housle,
hodiny, lampa, klíč,
po jezu voda sklouzla
a všechno je to pryč.

Ať smích to byl, ať slzy
a hořké slovo k nim,
vždy ústa maminka
přimkla se k ústům mým.
Všechno už odplynulo
jak nad střechami dým.

Kdybych se mohl vrátit,
nevím dnes ani kam.
Vidím, jak vítr vzdouvá
záclonku, kterou znám.
Vtom bouchl někdo dveřmi
a všechno je to tam.

PÍSEŇ
ze sbírky Maminka

Moskevské ekonomické prameny vysychají a propagandou nemůže být nikdo živ. Je to tedy otázka jen času, kdy se tamní komunistické režimy zhroutí. I v těchto zemích se najdou Walesové a Havlové a národ pozdvihne hlavu k odporu proti totalitě.

Měli bychom si velmi vážít, že je nám umožněno žít v tak veliké době, kdy dějinná Spravedlnost konečně zasáhla do mnohdy trpkých let minulých desetiletí!

Videňské listy
Jožka Staněk

When you have questions
about investing...
see the
Banking Professionals.

At the Affiliated Bank/Western National we take a personal interest in our customers. We take the time to listen to you, needs, answer your questions and discuss your investment alternatives.

We offer a complete range of financial services including discount brokerage and insured tax-exempt Unit Investment Trusts

The Affiliated Bank/Western National... we have the personalized service you need and the investments you want to help you effectively manage your money.

Affiliated Bank/Western National

5801 West Cermak Road
Cicero, Illinois 60650
6001 West Ogden Avenue
Cicero, Illinois 60650
Phone 656-2000

DEPOSITORS
INSURED UP TO
\$100,000

FDIC

Happy Holidays

Do Československa
1990

Skupinové odlety každých 14 dní za snížené ceny. Rovněž máme zájezdy do Vídně, Frankfurtu, Mnichova a Říma, také za snížené ceny.

TUZEX, oblíbený dárek Vaším příbuzným a přátelům. Pošlete včas, než bude předvánoční nával. Vyřizujeme také zasílání balíků do Československa.

Návštěvy příbuzných a známých z Československa vyřizujeme rychle a spolehlivě za zvlášť nízké ceny.

Vyžádejte si podrobné informace u

Weber Travel Agency
6805 W. Cermak Road, Berwyn, IL 60402
Tel. 312-749-1333,
po 11. listopadu area číslo je 708 místo 312.

Happy Holidays